Nr. 193. NALEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM.

Kraków, Niedziela 15 Sierpnia 1920.

Rok XXXIX.

NOWA REFORMA

„Nowa Reforma" wychodzi codziennie rano.

Prenumerata wynosi:

	rocznie	półroczn.	kwartalnie	miesięcznie
W miejscu	504 Mk — f.	252 Mk — f.	126 Mk — f.	42 Mk — f.
z odnoszeniem do domu	540 „ — „	270 „ — „	135 „ — „	45 „ — „
W Polsce:				
z przesyłką pocztową	576 „ — „	288 „ — „	144 „ — „	48 „ — „
W innych państwach	600 „ — „	300 „ — „	150 „ — „	50 „ — „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do **Administracyi „N. Reformy"** w Krakowie.

Redakcya: ul. Jagiellońska 10. Administracya: ul. św. Anny 3.
Telefon Redakcyi 41. Administracyi 241. Dla rozmów **zamiejscowych 1572.**

Nr rach. poczt. Kasy oszczędności 140.956.

Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.

We Lwowie sprzedaż numerów po 2 Mp.; w Biurze dzienników **S. Sokołowskiego**, ulica Trzeciego Maja l. 5 i w **Biurze Plohna**, ulica Karola Ludwika 9.

Cena numeru 2 Mp.

Prenumeratę przyjmują:

Zamiejscową: Administracya „Nowej Reformy" i wszystkie urzędy pocztowe; **miejscową:** Administracya „Nowej Reformy". — Biuro dzienników „Ruch" (dawniej J. Sop cas i A. Salomonowej), ul. Szczepańska 9; — Biuro dzienników Maryana Kaposzta ul. Jagiellońska l. 7;

Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: **We Lwowie** Biura dzienników: A. Buchsbaum, ul. Karola Ludwika 21; S. Sokołowski, ul. Trzeciego Maja 5 W **Jarosławiu** J. Szczyńska. — W **Tarnowie** M. Rockach. — W **Wiedniu** Herman Goldschmied (sprzedaż oddzielnych numerów), Wollzeile 6. — M. Dukes Nachfolger Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu. — R. Mosse, (także w Warszawie, Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schalek, Wollzeile).

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracya „Nowej Reformy" za opłatą od miejsca wiersza drobnem pismem za raz Mk 3·—. Do numeru niedzielnego i świątecznego oraz za układ tabelaryczny, cyfrowy, skombinowany o 50 procent drożej. — **Nadesłane** po Mk 7·— od wiersza. — **Głosy publiczne** po Mk 9·— od wiersza. — **Załączniki** do „Nowej Reformy" (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia i t. p.) przyjmuje się za cenę 3 Mk od 100 egzempl. dla zamiejscowych, a 2 Mk od 100 egzempl. dla miejscowych prenumeratorów

Neutralność czeska.

Kraków, 14 sierpnia.

Zdaje się nie ulegać wątpliwości, że w pierwszym okresie interwencyjnym w sprawie wojny polsko-rosyjskiej koalicja, a w każdym razie Francja, sondowała w państwach sukcesyjnych możliwość jakiegoś skoordynowania ich ku pomocy pośredniej lub bezpośredniej dla Polski. Akcja ta opierała się na enuncjacji oficjalnej rządu węgierskiego, że gotów jest pospieszyć Polsce z czynną pomocą, wysyłając na teatr wojenny przeciw bolszewikom jakąś znaczniejszą siłę zbrojną.

Obok tradycyjnej sympatji Węgrów dla Polski, którą każdy Polak odwzajemnia, w obecnem zaś ciężkiem położeniu tem bardziej ceni, działał tu po stronie węgierskiej motyw jasnego rachunku politycznego. Traktat w Neuilly nietylko pozbawił Węgry dwóch trzecich ich odwiecznych terytorjów, ale także zabronił im utrzymywać siły zbrojnej większej niż 20.000 ludzi, czyli odebrał im zarazem wszelki instrument do częściowego przynajmniej powetowania strat terytorjalnych. Gdyby koalicja pozwoliła teraz Węgrom na przyjście z pomocą Polsce, to musiałaby zmodyfikować ten zakaz z traktatu pokojowego i pozwolić Węgrom zorganizować większą, danemu celowi odpowiadającą siłę zbrojną. Bezpośrednio byłaby ona niewątpliwie użyta przeciw bolszewikom, ale potem pozostałaby przecież, jako pożądany instrument przyszłej restytucyjnej polityki węgierskiej.

Ale, niestety, koalicja rozwiązała problem Europy środkowej w sposób, który wprawdzie daje jej samej największe gwarancje panowania nad małemi państwami, ale który równocześnie wyklucza skupienie tych państw kiedykolwiek w teraźniejszości, czy przyszłości, dla jakiegoś wspólnego celu. W środkowej Europie bowiem zbudowała koalicja system trwałych antagonizmów, które muszą paraliżować wszelkie integracyjne dążenia polityczne, skądkolwiekby one wychodziły. Spełnienie pragnień węgierskich, chociażby w najskromniejszej mierze, zagroziłoby interesy co najmniej Czech i Rumunji, to znowu Jugosławji i Austrji. Nie da się poprostu pomyśleć kombinacja, w której wymienione państwa mogłyby już to zgodnie współdziałać, już to chociażby zachować neutralność, kiedy jedno z nich zechce działać.

To też sprawa udziału Węgier w wojnie polsko-rosyjskiej nie wyszła jeszcze ze stadjum publicystyki i ciasnych gabinetowych sondowań, kiedy między młodymi ich rywalami i antagonistami zapanował ogromny niepokój. Ze względu na Słowaczyznę, która w razie przyjścia do skutku zamiaru węgierskiego, musiałaby być terenem przemarszu wojsk węgierskich do Polski, największy niepokój objawiły Czechy, jakkolwiek także w Bukareszcie i w Belgradzie zadumano się głęboko nad tą sprawą. Dla udaremnienia wszelkiej dyskusji, nawet na temat przemarszu węgierskiego przez Słowaczyznę, rząd praski pospieszył z ogłoszeniem oficjalnem swojej neutralności w wojnie polsko-rosyjskiej. Dnia 9 bm. czeskie Biuro prasowe ogłosiło następujący oficjalny komunikat.

„Na dzisiejszem swojem posiedzeniu zajmowała się rada ministrów wielkiemi sprawami bliskiego wschodu. Rząd czesko-słowackiej republiki ubolewa od dawna, że przyszło do wojny między Polską a Rosją. Sądził on, że okropności czteroletniej wojny światowej spowodują zanik ducha wojennego. Spodziewaliśmy się, że wojujące narody rozpoznają niszczące skutki wojny nawet dla zwycięzców. Wojna, polegająca na niszczeniu życia i dobra ludzkiego, podkopuje stan zdrowia ludności i powiększa jej nędzę, którą przyniosły cztery lata wojny światowej".

Wykazawszy jeszcze w dalszym ustępie rozmaite inne zgubne skutki wojny, rząd czeski tak dalej mówi:

Dlatego wyrażamy przekonanie, że wojna polsko-rosyjska będzie wkrótce zakończona w drodze rokowań pokojowych. Pragniemy także, aby ententa przyczyniła się ze swej strony do pokojowego załatwienia spornej sprawy. Uważamy za wspólny interes Europy środkowej i Europy w ogólności, aby paryskie układy zostały ostatecznie wszędzie przeprowadzone.

„Co się tyczy naszego państwa, to powtarzamy i wskazujemy na to, że jak dotychczas, tak nadal wytrwamy w naszej polityce pokoju, n e u t r a l n o ś c i i n i e i n t e r w e n c j i. Nasza neutralność dotyczy w równej mierze obu stron wojujących. Rząd zaś przedstawił ten swój punkt widzenia w pełnej mierze w miejscach miarodajnych. Ludność wzywa się, aby nie dawała się alarmować wiadomościami, które pochodzą najczęściej od wewnętrznych i zewnętrznych wrogów państwa. Długoletnia wojna, jej okropności i nieszczęśliwe skutki, wyczerpały siły każdego i dlatego właśnie musimy wszyscy zachować spokój i rozwagę i spełnić, każdy na swoim posterunku, nasze patrjotyczne obowiązki".

Komentarze, które do tego komunikatu dodała solidarnie cała prasa czeska, nie pozostawiają żadnej wątpliwości co do tego, przeciw komu i przeciw jakiej praktycznej ewentualności zwraca się ten komunikat. Idzie tu mianowicie właśnie o udaremnienie już z góry owej interwencji węgierskiej na rzecz Polski przeciw czerwonej Rosji.

Socjalistyczny główny organ „Prawo Lidu" w artykule p. t. „Między wschodem a zachodem", wywiódłszy bardzo tendencyjnie, jakoby zaborczość polska zmusiła bolszewicką Rosję do chwycenia za broń, pisze dalej w ten sposób:

„W polityce ententy, która chciała nas pozyskać dla akcji antyrosyjskiej, nie możemy i nie weźmiemy udziału, w imieniu też całej czeskiej socjal-demokracji oświadczamy, że **z a ż a d n ą c e n ę n i e p o z w o l i m y, a b y a r m i a b i a ł y c h W ę g i e r p r z e c i ą g a ł a p r z e z n a s z e t e r y t o r j u m n a p o m o c P o l s c e**".

Uroniwszy kilka soczystych komplementów pod adresem reakcyjnych Węgier, socjalistyczny organ czeski wywodzi, że Czechy nie chcą zerwać z zachodem, ale nie chcą także narazić się na nieprzyjaźń wschodu. Z tego powodu rząd czeski ogłosił neutralność najściślejszą, w czem solidaryzuje się z nim cały naród. „Może jednak — pisze dalej wspomniany dziennik — przyjść chwila, w której b ę d z i e m y m u s i e l i p o r w a ć z a b r o ń w o b r o n i e t e j n e u t r a l n o ś c i. I w tem tkwi niebezpieczeństwo sytuacji".

Nie bez widocznego żalu, odsłaniając właściwe motywy deklaracji, przemawiają nacjonalistyczne „Narodni Listy", podając następującą genezę deklaracji tej neutralności czeskiej:

„Wskutek nacisku socjalnych demokratów rada ministrów nie mogła nic innego uczynić, jak ogłosić neutralność i w ten sposób znowu przeciwstawić się entencie. To, co między tą deklaracją a pierwszem żądaniem pospieszenia Polsce z pomocą leży, nie stanowi już dzisiaj tajemnicy. Podróż dra Rennera do Pragi, pogłoski o przygotowaniach w naszym sztabie generalnym, podróże posłów francuskich między Paryżem a Pragą, referat jenerała Pellego w Paryżu, konferencje sprzymierzonych w Budapeszcie, Bukareszcie i Belgradzie, objawy pewnego nacisku ententy na nasz rząd, alarmujące wieści z Rusi karpackiej i Słowaczyzny — to wszystko łączy się razem w łańcuch faktów. Wczoraj wobec nich wypowiedział rząd nasz swoje ostatnie słowo: n i e p ó j d z i e m y p r z e c i w b o l s z e w i k o m".

Okazuje się z tego, że deklarację neutralności wymusili na rządzie czeskim w pierwszym rzędzie socjaliści. Potem zaś poszły za nimi wszystkie inne stronnictwa. O stanowisku zaś socjalistów świadczy jeszcze i ten fakt, że równocześnie z ogłoszeniem urzędowem neutralności związek socjalistycznych organizacyj robotników i urzędników wydał odezwę do swoich członków, wzywając ich z największym naciskiem, aby nie przepuszczali przez terytorjum czeskie broni i amunicji nietylko do Polski, lecz także do W ę g i e r i R u m i n j i, ponieważ i tam także broń ta ma być użyta przeciw bolszewikom.

W ten sposób niewątpliwie usilne i szczere zabiegi Francji, aby na pomoc Polsce wysłać któreś z państw sukcesyjnych, zostały udaremnione przez opór Czech. Wolały one przeciwstawić się entencie — jak melancholijnie zauważają „Narodni Listy" — niż przeciwstawić się czerwonej Rosji. Ale na dnie tego oporu leży antagonizm do Węgier i obawa, aby armia węgierska, wracając kiedyś z Polski do domu, nie zabrała po drodze kawałka Słowaczyzny, czy też Rusi węgierskiej.

Wadliwa konstrukcja pokojów paryskich okazała się tu w całej pełni. Po raz pierwszy próbowała Francja zużytkować wybudowany z takim trudem aparat swojej preponderancji w Europie środkowej i próba wypadła ujemnie, aparat zawiódł w zupełności. Francji bowiem i jej intencjom przeciwstawili się ci właśnie, którzy jej mają najwięcej do zawdzięczenia — Czesi, raz jeszcze potwierdzając starą prawdę, że wdzięczność w polityce nie ma żadnego głosu.

—o—

Delegacja nasza wyjechała do Mińska

Warszawa, 14 sierpnia. (PAT). Wydział prasowy ministerstwa spraw zagranicznych komunikuje: **Rząd sowietów proponuje, aby delegacja polska przejechała przez front dnia 14 b. m. rano.**

Warszawa, 14 sierpnia (Tel. wł.) **Wczoraj wieczorem wyjechała delegacja pokojowa polska, tak, aby wedle ostatniego radjo sowieckiego dzisiaj z rana przekroczyć projektowaną linję frontu.**

Skład delegacji jest następujący: Na czele delegacji stoi podsekr. stanu w ministerstwie spraw zagranicznych, pos. Jan **Dąbski**, z ramienia rządu uczestniczy w delegacji podsekr. stanu dr Władysław **Wróblewski**. Do delegacji należą posłowie: Stanisław **Grabski** (Związek lud. nar.), **Mieczkowski** (Nar. Zjedn. Lud.), **Czerwiński** (Chrześć. kl. rob.), Kiernik (P. S. L.) **Waszkiewicz** (Nar. Par. rob.), **Barlicki (PPS)**. Towarzyszą delegacji w charakterze delegacji Szymon **Rundstein**, szef sekcji prawnej w ministerstwie spraw zagranicznych, Kaz. **Olszewski**, szef sekcji w ministerstwie spraw zagranicznych, **Hausik**, szef sekcji w ministerstwie skarbu, dr **Perl**, redaktor „Robotnika", nadto Julian **Łukaszewicz**, pełniący obowiązki naczelnika wydziału dla spraw wschodnich w ministerstwie spraw zagranicznych, Lucjan **Altberg**, radca prawny Centralnego Związku gospodarczego. Z wojskowych biorą udział w delegacji jen. **Kuliński** i maj. **Stamirowski**.

Delegacji dopełniają: jako sekretarze, p. **Ładoś** i **Janikowski**; pozatem towarzyszy jej personal techniczny i kancelaryjny w ilości 6 osób, przedstawiciel polskiej Ajencji telegraficznej, red. Grott, przedstawiciel amerykańskiego Czerwonego Krzyża i 3 kurjerów. Delegacja zabiera z sobą własny aparat radjotelegraficzny. **Przyjazd delegacji do Mińska spodziewany jest w poniedziałek, tj. 16 bm.**

Warszawa, 14 sierpnia (Tel. wł.). Jak się dowiadujemy z wiarygodnego źródła, **rząd polski nie otrzymał dotychczas urzędowo od rządu sowietów żadnego projektu warunków rozejmu. Znane już z prasy zagranicznej warunki, zacytowane były przez Lloyd George'a z nadmienieniem, że są to warunki takie, jakie przedstawił p. Kamieniew. Z dodatku tego wynika, że trudno przesądzać, czy są to warunki aprobowane przez centralny rząd sowiecki.**

W uzupełnieniu wczorajszych naszych informacyi o sowieckich warunkach rozejmu pisma niemieckie podają, że warunki te przewidują rozbrojenie armji polskiej do 50 tys. żołnierzy i 10 tys. oficerów, urzędników i sztabu jeneralnego. Następnie przewidują one po rozpoczęciu demobilizacji natychmiastowe wycofanie się wojsk ukraińskiej republiki sowieckiej i Rosji sowieckiej z Polski na granicę Polski, zakreśloną przez lorda Curzona. Wojska polskie odchodzą na 50 wiorst w tył od tej linji

—o—

Brzemienne nieporozumienie francusko-angielskie.

Paryż, 13 sierpnia (PAT). Angielski charge d'affaires złożył wczoraj na ręce sekretarza jeneralnego ministerstwa spraw zagranicznych **komunikat rządu angielskiego**. Z rozmowy, którą prowadzili pp. Andersen z Paleologuem, wynika, że **obydwa rządy poddają badaniu w duchu najwięcej pojednawczym różnicę poglądów, która obecnie powstała.** Nie przeszkadza ona jednakże bynajmniej prowadzeniu w dalszym ciągu ścisłej współpracy. O treści tej rozmowy zawiadomiono niezwłocznie Milleranda.

Londyn, 13 sierpnia. (PAT). Według »Morning Post«, francuski charge d'affaires wezwany został **wczoraj do angielskiego ministerstwa spraw zagranicznych**, gdzie dłuższy czas konferował z lordem Curzonem.

Koenigswusterhausen, 14 sierpnia. (PAT). Z Paryża donoszą, że **nota rządu francuskiego do jen. Wrangla została zredagowana przez Milleranda i akceptowana przez cały gabinet.**

Wiedeń, 14 sierpnia. (PAT). Donoszą z Amsterdamu: **Wedle doniesienia z Londynu, Lloyd George był onegdaj wieczorem na audjencji u króla. Premjer angielski zrezygnował ze swej podróży do Szwajcarji.**

Wiedeń, 14 sierpnia (PAT). Wedle doniesienia Ajencji centralnej z Paryża, nieporozumienie między Millerandem a Lloydem Georgem żywo zajmuje opinję publiczną. W kołach politycznych domagają się **zwolania Izby i senatu.** Słychać, że Millerand za zamiar zwołać wkrótce obie Izby.

Poldhu, 14 sierpnia. (PAT). W odpowiedzi na interpelację w sprawie uznania przez Francję jenerała Wrangla, **Lloyd George oświadczył, że przeczytał sprawozdanie o tem ze zdumieniem i trwogą i ledwie uwierzył w prawdziwość jego.**

Nauen, 13 sierpnia. (PAT). Otrzymane w Berlinie wiadomości z Londynu i Paryża **co do poprzedniego porozumienia się z Lloydem George w sprawie uznania przez Francję jen. Wrangla, są sprzeczne.** Francuzi zaprzeczają, jakoby Lloyd George był zaskoczony tym krokiem Francji. Artykuły paryskiego »Tempsa« wykazują tendencję postawienia Anglji przed dokonanym faktem w kwestji Wrangla, w celu pozyskania wahającego się rządu angielskiego.

Paryż, 14 sierpnia. (Havas). Uznanie przez Francję rządu jen. Wrangla, jest żywo komentowane przez dzienniki francuskie, których większość wyraża **zdziwienie z powodu oświadczenia Lloyda George'a** w izbie gmin, stwierdzając, iż nie może on czynić zarzutu Francji wobec powzięcia tej decyzji, o której zresztą Millerand powiadomił go w dniu 20 lipca, **skoro sam wszczął rokowania z bolszewikami, nie zasięgnąwszy co do tego zdania Francji, ani mocarstw sprzymierzonych.** Uznanie rządu jen. Wrangla wypływa logicznie z linji postępowania, przyjętej przez rząd francuski.

Paryż, 14 sierpnia. (Tel. wł.). »Matin« uważa nieporozumienie między Francją a Anglją za nadzwyczaj **pożałowania godne.** Pismo to sądzi, że między Paryżem a Londynem dojdzie do żywej wymiany zdań. Utrudnia sprawę ta okoliczność, **że Millerand udaje się w podróż inspekcyjną do zniszczonych okolic.**

Paryż, 14 sierpnia (PAT). „Journal" dowiaduje się, że ze względu na **nowy zwrot w zdarzeniach**, możliwa jest nowa konferencja między Millerandem a Lloydem George'm bądź w Boulogne, bądź też na terytorjum angielskiem.

Londyn, 13 sierpnia (PAT). **Dzienniki angielskie omawiają obszernie uznanie przez Francję rządu jen. Wrangla.** „Daily Chronicle" wyraża zdziwienie, że powzięto to postanowienie, nie uprzedziwszy Anglji. **„Morning Post" wyraża przekonanie, że decyzja ta jest godną narodu francuskiego,** oraz, że Anglja winna była udzielić jen. Wranglowi poparcia wszelkiego z chwilą, kiedy objął on dowództwo nad lojalną armją rosyjską. Nie jest jeszcze zapóźno, aby naprawić ten błąd. **„Times" żałuje, iż Francja podjęła akcję, która nie może doprowadzić do wyniku pożądanego** w jednakowym stopniu przez wszystkich inteligentnych obywateli obu narodów.

Koenigswusterhausen, 13 sierpnia. (PAT). Na posiedzeniu Izby gmin powiedział Maclean, że jeżeli doniesienia paryskie podają autentycznie postępowanie rządu francuskiego, to powstaje **nowe położenie. Wtedy Francja musi sama iść dalej.**

Dalej spytał Maclean, czy jest zamiarem rządu jutro rozpuścić Izbę na letnie wakacje. Bonar Law odpowiedział: »takim był pierwotny zamiar rządu, jednak uważam za wskazane, aby Izba w poniedziałek znowu się zebrała. Spodziewam się, że do tej pory sytuacja się wyjaśni i Izba będzie mogła rozjechać się na wakacje«.

Berlin, 14 sierpnia (PAT). Wedle nadeszłych tutaj telegramów, „Daily Telegraph" pisze, że wiadomości paryskie o uznaniu rządu Wrangla wywołały **sensację**. Radykalny dziennik „Star" ogłasza artykuł pt.: **„Francja narusza pokój".**

W sprawie ogłoszonej wczoraj wieczorem noty amerykańskiej, odrzucającej jakiekolwiek rokowania z sowietami, oświadcza „Star", że **sprzymierzeńcy podzielili się w kwestji rosyjskiej na dwie grupy tj. Francję i Amerykę z jednej i Anglję i Włochy z drugiej strony.**

Berlin, 14 sierpnia (Tel. wł.) Pisma niemieckie donoszą z Paryża o przyczynach, które spowodowały Milleranda do uznania rządu południowej Rosji. Krok ten miał on uczynić **pod wpływem prasy szowinistycznej,** która żądała, aby przed całym światem zaznaczyć, że **francuska polityka jest samodzielna i niezawisła od życzeń angielskich.** Millerand nie zdawał zdaje się, sobie sprawy z doniosłości swego kroku. Sprowadził on dwa następstwa: 1) **istnienie ostrego konfliktu między Francją a Anglją,** którego nie da się tak łatwo usunąć, jak dotychczasowe zatargi między tymi dwoma państwami. 2) **akcja ta oznacza rozbicie rokowań pokojowych z Rosją,** która za warunek postawiła żądanie, aby koalicja zaprzestała popierać Wrangla. Koła francuskie i angielskie uważają sytuację za bardzo poważną.

Paryż, 14 sierpnia (Tel. wł.) „L'Oeuvre" pisze: Kołczak **przypłacił** swoją awanturę życiem, a my **stratą 800 milionów franków.** Nie wiemy dokładnie, ile kosztowała nas akcja Denikina, wiemy tylko, że bolszewikom przysporzyła amunicji na cały rok. **Operacje Wrangla mogą kosztować drożej, niż wszystko dotychczas, mianowicie sojusz z Anglją.**

Wiedeń, 14 sierpnia (PAT). Donoszą z Pary-

BOLSZEWIZM

(Ciąg dalszy).

Drożyzna wywołuje spekulację (a nie spekulacja drożyznę, jak zazwyczaj mylnie ludzie sądzą). W Rosji każdy czemś handluje, chcąc coś niecoś uszczknąć dla siebie z chwilowych zysków pieniężnych, które niesie w sobie olbrzymia fala drożyzny. Rząd odebrał prawo głosu kupcom. Uspołecznił bez odszkodowania wiele sklepów, ale — oczywiście wbrew woli — zaszczepił całemu społeczeństwu bakcyla spekulacji. Handel pokątny kwitnie w najlepsze, mimo „czerezwyczajok". Uspołecznienie sklepów miało przeważnie ten sam skutek co uspołecznienie banków. Sklepy i banki przestały istnieć w ręku rządów. Wbrew zasadzie, jak Lenin wyznaje, utrzymano sklepy stowarzyszeń spożywczych, ponieważ im przecie łatwiej postarać się o towar, pożądany ludności, niż rządowi mimo jego całej politycznej i wojskowej potęgi. Ale i sklepy stowarzyszeń spożywczych nie wywierają znacznego wpływu na układ stosunków gospodarczych. Panem sytuacji jest „człowiek z workiem" — tak nazywają w Rosji pośredników, krążących między wsią i miastem, handlujących z narażeniem się na konfiskatę towaru, a nawet na utratę życia. Nic dziwnego, że nie zadawalniają się małym zyskiem, a przecież są dobrodziejami ludności miejskiej. Bez ich działalności o wiele więcej osób umarłoby z głodu.

Jednym z ważnych powodów, wywołujących podrożenie towarów w czasie ich wędrówki z rąk producenta do konsumenta, jest zły stan kolei. W toku wojny sprawność kolei wszędzie spadła, ale nigdzie w tych rozmiarach, co w Rosji. Ciągle wagonów, lokomotyw, szyn ubywa, ponieważ reparacje i produkcja nowych nie wyrównują strat. Kolej ciągle jeszcze pracuje przedewszystkiem dla celów wojennych. Niejednokrotnie przewóz, dawniej kolejowy, obecnie odbywa się końmi, a więc znacznie drożej.

Klęska opałowa w Rosji byłaby mniejszą, gdyby koleje mogły przewieźć wydobyty węgiel. Jego produkcja ogromnie spadła z chwilą objęcia kopalń w zarząd państwa bolszewickiego. Mimo tego znaczna część węgla, wywiezionego z głębi ziemi na światło dzienne piętrzy się bez pożytku na hałdach, ponieważ koleje nie funkcjonują. Trudność spożytkowania węgla, zniechęca do jego dalszego wytwarzania, a koleje nie są czynne z powodu braku opału. Z tego błędnego koła trudno znaleźć wyjście administracji sowieckiej. Z wiarygodnych ust słyszałem, że znaczna część kopalń węgla w zagłębiu donieckiem uległa zalaniu z powodu już to umyślnego zepsucia narzędzi, pompujących wodę, już też zaprzestania ich obsługi przez robotników.

Brak węgla, wpływa wielce ujemnie nietylko na ogrzewanie mieszkań, na ruch kolejowy, ale także na przemysł. Wiele fabryk stanęło lub ograniczyło swą wytwórczość z powodu braku węgla i surowców. Część surowców przemysłowych sprowadzała Rosja przed wojną z zagranicy, n. p. bawełnę w wielkich ilościach. Nawet tak obszerny i zasobny w surowce kraj, jak Rosja, nie może bezkarnie próbować wystarczyć sobie samemu. Samostarczalność jest także w Rosji równoznaczna z ubóstwem.

Obecnie Rosja niemal nie utrzymuje stosunków handlowych z zagranicą, albowiem niczego nie wywozi. Nie ma czem płacić. Nie rozporządza surowcami zagranicznymi, a tylko w ograniczonej mierze własnymi, ponieważ w danych warunkach trudno ich dostarczyć do fabryk. Te, które są czynne, pracują w warunkach niekorzystnych. Bolszewicy, jako przedstawiciele proletarjatu fabrycznego, dołożyli starań, ażeby przedewszystkiem w przemyśle urzeczywistnić uspołecznienie środków produkcji. Obaczmyż z jakim skutkiem.

Chłop nie chce pracować za zapłatą na pańskim gruncie. Woli posiadać jego kawałek na własność. Pragnie parcelacji obszarów dworskich. Robotnik pragnąłby także parcelacji fabryk, gdyby była możliwą. Atoli bieg wypadków doprowadził do bezsprzecznej wyższości przemysłu fabrycznego nad rzemiosłem. Wytwarzanie na wielką skalę okazało się znacznie tańszem, wobec czego powrót do form rzemieślniczych jest wykluczony. Robotnik, nie mogąc stać się właścicielem i zarządcą drobnego warsztatu rękodzielniczego, zmuszony liczyć się z koniecznością utrzymania fabryki, chce ją uspołecznić, ażeby nie pracować na osobny rachunek. Uspołecznić — dobrze, ale na czyją rzecz, państwa, gminy, czy też ogółu robotników, zatrudnionych w danej fabryce? Program komunizmu przewiduje w zasadzie objęcie przez państwo. Komisarze ludowi dopiero po pewnem wahaniu poszli tą drogą. Początkowo bieg wypadków postawił na porządku dziennym także uspołecznienie na rzecz gminy, a w innych wypadkach na korzyść robotników.

Konstytucja sowiecka z lipca 1918 r. oświadcza, że na razie wydano ustawę o tworzeniu rad robotniczych w każdej fabryce, gwoli współdziałania w zarządzie fabryk, która to ustawa stanowić ma pierwszy krok do ich objęcia przez państwo. W toku wykonania zamierzeń trzeba było ów pierwszy krok odrobić. — Rady robotnicze ujęły wnet cały zarząd we własne ręce. Co więcej — de facto uznały się właścicielami fabryk. Okazały dość dużo oporności wobec organów centralnych. Robotnik każdy jest z natury rzeczy syndykalistą, czyli zwolennikiem zawłaszczenia bezpłatnego fabryk na korzyść robotników w nich zajętych. We Francji wśród młodszych pisarzy socjalistycznych powstał około roku 1900 kierunek, zwracający się ostro przeciwko socjalistom, dążącym do urzeczywistnienia swych ideałów na drodze legalnej, a więc parlamentarnej, głoszący powrót do rewolucyjnej dyktatury proletarjatu Marxa z czasów manifestu komunistycznego. Syndykalizm był pokrewny bolszewickiemu komunizmowi, wywieszając sztandar rewolucji. Różnił się odeń zasadniczo, a zbliżał się do anarchizmu, domagając się powierzenia środków produkcji zrzeszonym wytwórcom, potępiając ich przejęcie przez państwo, którego natychmiastowe zniesienie głosił.

Robotnicy petersburscy i moskiewscy nie czytali ani Sorela, który, nawiasem mówiąc, podobno podczas wojny przystąpił do obozu monarchistycznego i katolickiego, ani innych syndykalistów. Poczęli działać w tym duchu, ponieważ to najbardziej odpowiadało ich bezpośrednim interesom. Wynikiem ich rządów kolegialnych był tak znaczny spadek produkcji, że komisarze ludowi zabrali się do reform. — Motywował je Lenin we wspomnianem sprawozdaniu powołaniem się na — dyktaturę proletarjatu! Jak inne hasła także i to okazało się giętkie w razie potrzeby. Lenin wywodził z dyktatury proletarjatu potrzebę usunięcia rad robotniczych, powierzenia rządów fachowym jednostkom, naznaczonym przez władze naczelne i skupienia fabryk w ręku państwa. Dyktatura proletarjatu okazała się bronią, którą można zwrócić zarówno przeciw burżujom, jak przeciw robotnikom. Została z niej przedewszystkiem dyktatura. Mniej jest wyraźną kwestja: czyja? Równocześnie Trocki wygłasza przemówienia, także już tłumaczone na obce języki, o wymownym tytule: „praca, posłuch i porządek uratują socjalistyczną rzeczpospolitę sowiecką". Bolszewicy przeciwko oficerom, przeważnie nieprzyjaźnie dla nich usposobionym, wysunęli rady żołnierskie. Gdy ich wpływ zniweczyli, znieśli rady. Trocki przywrócił odznaki oficerskie, a wraz z nimi karność w armji, poczem zabrał się do przeprowadzenia tych samych reform w przemyśle.

ża: „L'Oeuvre" podaje, że dyplomatycznym przedstawicielem rządu południowo-rosyjskiego w Paryżu jest były rosyjski ambasador w Londynie Giers.

„Excelsior" ogłasza oświadczenie Giersa o zamiarach rządu generała Wrangla. **Głównym celem Wrangla** jest dać ludowi rosyjskiemu możność wyrażania wolnej woli w sprawie przyjęcia formy rządu. Następnie ma być zagwarantowana osobista nietykalność wszystkich rosyjskich obywateli bez różnicy. Rząd południowej Rosji przejmie wszystkie zobowiązania byłych rządów Rosji wobec rządów zagranicznych, jakoteż **zapłaci wszystkie długi Rosji.**

Paryż, 14 sierpnia. (Tel. wł.). **Lloyd George,** wedle doniesień pism francuskich, **radził Polsce przyjąć warunki, które Rosja sowiecka Polsce postawi bez pytania się Francji.** Rada ta miała nastąpić wbrew umowie, zawartej między rządem francuskim a angielskim. Rząd francuski ze swej strony uznał jen. Wrangla za regenta południowej Rosji i równocześnie zawiadomił swoich urzędników w Anglji, by **przerwali wszelkie rokowania z Krassinem i Kamieniewem.** Wedle »Matina«, uchwała ta rządu francuskiego wywołała na wczorajszem posiedzeniu izby niższej wielkie poruszenie.

Londyn, 14 sierpnia. (Tel. wł.). B. K. Sprawozdawca londyńskiego »Manchester Guardian« donosi, że **przesilenie bezwątpienia minęło i pokój między Polską a Rosją, a w następstwie tego pokój powszechny i uznanie Rosji sowieckiej są prawie pewne.**

Horsea, 14 sierpnia. (PAT). Gazety angielskie piszą, że **nawet prasa francuska jest zaskoczona decyzją rządu francuskiego w sprawie jen. Wrangla.**

Londyńskie »Times« piszą, że wiadomość ta podziałała w świecie politycznym **jak eksplozja bomby** i że sytuacja wyjaśni się prawdopodobnie po konferencji Lloyda Georgea z Millerandem, która się odbędzie w **niedzielę, albo w poniedziałek.**

Lloyd George podobno skłonny jest także do uznania rządu jen. Wrangla i udzielenia mu pomocy, o ile bolszewicy upieraliby się przy zalewie i ujarzmieniu Polski.

Horsea, 14 sierpnia. (PAT). W sprawie uznania rządu jen. Wrangla przez Francję panuje **w Anglji ogólne przekonanie, że między rządem francuskim a angielskim zaszło jakieś nieporozumienie i że po kilku dniach sprawa ta zostanie na pewno załatwioną ku zadowoleniu obu rządów.**

Urzędowo donoszą o mającem w niedzielę nastąpić nonownem spotkaniu w Boulogne między Lloydem George, Curzonem a Millerandem. Lloyd George zapewne w poniedziałek udzieli w Izbie gmin szczegółowych informacyj w tej sprawie.

Horsea, 14 sierpnia. (PAT). Biuro Reutera donosi z Waszyngtonu, że **rząd Stanów Zjednoczonych nie otrzymał dotąd od Francji żadnego urzędowego zawiadomienia o uznaniu rządu jen. Wrangla i że rząd Stanów Zjednoczonych jest na razie przygotowany do uznania ze swej strony jakiegokolwiek rządu przeciwbolszewickiego w Rosji, czekając, aż sytuacja tamtejsza dostatecznie się wyjaśni.**

Wiedeń, 14 sierpnia. (PAT). Donoszą z Londynu wedle Ajencji Havasa: Wszystko wskazuje na to, że sprawa między Millerandem a Lloydem Georgem **będzie załatwiona zadowalniająco.** Ambasador angielski w Paryżu poczynił pewne przedstawienia z powodu uznania przez rząd francuski rządu jenerała Wrangla, nie wręczył jednak w tej sprawie żadnej noty.

Socjaliści francuscy za Polską.

Wiedeń, 14 sierpnia. (PAT). Donoszą z Paryża: **Centralny komitet francuskiej partji socjalistycznej** powziął rezolucję, wyrażającą oświadczenie, że **niezawisłość Polski musi być zagwarantowana i jest nieodzowna dla utrzymania pokoju.** Rezolucja żąda zwołania parlamentu.

Stanowisko Ameryki.

Wiedeń, 14 sierpnia. (PAT). Wedle doniesienia Ajencji centralnej z Paryża, **tajemnica rzekomej półurzędowej noty amerykańskiej, wyrażającej się w sprawie polsko-rosyjskiej przychylnie o bolszewiźmie,** a potem zdementowanej, nie została jeszcze wyjaśniona. Niewątpliwie chodziło tu o **mistyfikację.** Sądzą, że ajentom bolszewickim udało się ukraść klucz szyfrowy.

Waszyngton, 14 sierpnia (Havas). **Nota rządu Stanów Zjednoczonych w sprawie Polski piętnuje obecny ustrój rosyjski,** oparty na wyzbyciu się wszelkich zasad honoru i dobrej wiary. Rząd Stanów Zjednoczonych głęboko jest przeświadczony, że nie ma zupełnie terenu wspólnego, na którym mógłby stanąć obok władz o dążnościach i stosunkach międzynarodowych, tak absolutnie sprzecznych z dążeniami rządu Stanów Zjednoczonych. **Stany Zjednoczone nie mogą w żadnym razie uznać przedstawicieli rządu, który jest zdecydowany działać przeciw najważniejszym instytucjom amerykańskim.**

Poldhu, 14 sierpnia. (PAT). Według doniesień z Waszyngtonu, tamtejsze koła dyplomatyczne uważają, że nota departamentu stanu w sprawie rosyjsko-polskiej sytuacji ma na widoku trzy zasadnicze punkty: 1) **Dać rządowi polskiemu i narodowi moralne poparcie,** 2) **dać hasło ludom Rosji do zrzucenia jarzma bolszewików i ustanowienia rządu konstytucyjnego,** 3) **wpłynąć na inne narody, by wstrzymały się od uznania bolszewików.**

Wiedeń, 14 sierpnia. (PAT). Jak podaje »Echo de Paris« z Waszyngtonu, Wilson **zamierza zwołać kongres, aby uzyskać upoważnienie do użycia sił lądowych i morskich. Koła oficjalne Stanów Zjednoczonych zdają sobie sprawę z tego, że konflikt polsko-rosyjski ma ogromne znaczenie nietylko dla niezawisłości Polski, lecz i dla pokoju światowego.** Twierdzą, że Ameryka rozważa plan, aby uniemożliwić rozszerzanie się teroru bolszewickiego.

Warszawa, 14 sierpnia. (PAT). W kołach dyplomatycznych panuje przekonanie, że **fakt** wybrania Włoch dla przesłania im właśnie noty amerykańskiej, **jest zręcznym sposobem przestrzeżenia przeciw wszelkim zamiarom uznania bolszewizmu.**

Zabiegi posła polskiego w Ameryce.

Waszyngton, 14 sierpnia. (Havas). Poseł polski, Lubomirski, oświadczył, że Polska zwróciła się do Stanów Zjednoczonych z żądaniem **niezwłocznej pomocy w walce przeciw Rosji.** Uczynił to, opierając się na zapewnieniu, zawartem w nocie rządu amerykańskiego, a wyrażającem, że Stany Zjednoczone będą popierały Polskę, aby utrzymać jej niepodległość i całość terytorjalną. Jak zapewniają, **rząd Stanów Zjednoczonych oczekuje na wyniki rokowań w Mińsku,** zanim ustali niezbędne kroki dla dotrzymania uroczystej obietnicy utrzymania niepodzielności Polski.

Waszyngton, 14 sierpnia. (PAT). **Poseł polski, Lubomirski,** w ciągu rozmowy z sekretarzem stanu, Colbym, **wyraził życzenie, aby rząd amerykański w sposób wyraźny określił środki, któremi chce dopomóc Polsce.**

Nieprawdopodobnem jest, aby Stany Zjednoczone przyjęły na siebie jakiekolwiek zobowiązanie **przed poznaniem wyniku konferencji w Mińsku** i odpowiedzi innych mocarstw na notę amerykańską.

Waszyngton, 14 sierpnia. (PAT). Poseł polski zwrócił się **do rządu amerykańskiego o upoważnienie do przyjmowania zgłoszeń żołnierzy amerykańskich,** pragnących się wpisać do armji polskiej, albowiem liczni ochotnicy codziennie napływają.

Nowe wynurzenia Lloyda Georgea.

Londyn, 14 sierpnia. (Havas). Lloyd George, odpowiadając w Izbie gmin na pytanie, wystosowane do rządu, oświadczył, że **Anglicy zaapelują obecnie do Ameryki, i jest przekonany,** że mimo różnic poglądów w sprawie Ligi narodów, **stanowisko Ameryki w odniesieniu do niepodległości Polski będzie zgodne.**

Lloyd George oświadczył następnie, że gdyby **rokowania pokojowe się rozbiły, Angija będzie miała wolną rękę.** Będzie mogła wyekwipować armję Wrangla, a rokowania gospodarcze ustaną.

Obecnie sowiety, o ile chcą pokoju, to mogą go mieć, jeżeli **jednakże celem ich jest zniszczenie instytucyj i podstaw wolności świata, to się zawiodą.**

W związku z powyższem zaznaczył Lloyd George różnice między gwarancjami, stawianemi przez rząd zwycięski, mającemi uchronić od ponownych aktów zaczepnych, a wszelkiemi warunkami, zawierającemi **zamiar zniszczenia niepodległości narodów.**

Sytuacja jest poważna. Europa ma do powiedzenia ważkie słowo na rzecz niepodległości Polski i jej istnienia. Nowy podział Polski byłby nietylko zbrodnią, lecz jednocześnie stanowiłby niebezpieczeństwo. Z tego należy sobie zdać sprawę, jest to bowiem podstawą naszej polityki wschodniej i przyczyną interwencji, postanowionej w Spaa.

Premjer angielski przypomniał następnie **warunki, przedłożone przedstawicielowi polskiemu w Spaa,** oraz obietnicę obrony niepodległości Polski, poczem podkreślił, że Polacy zwrócili się do rządu sowietów z propozycją rozejmu w dniu 22 lipca, oraz, że sowiety odpowiedziały dopiero dnia 24 lipca, powodując zwłokę zupełnie zbędną. Mowca dodaje, iż musi oświadczyć z całą szczerością, że to **zwlekanie jest podejrzane.**

Londyn, 14 sierpnia (PAT). Lloyd George w ciągu swej mowy w izbie gmin **odczytał deklarację socjalistów angielskich, którzy w sowietach nie chcą uznać organizacji demokratycznej i charakteryzują sowiety jako oligarcję.**

Oddano kierownictwo fabryk niejednokrotnie dawnym dyrektorom, a nawet właścicielom. Lenin ze smutkiem zaznaczał, że chwilowo trzeba będzie odstąpić od zasady równego wynagradzania pracy ręcznej i umysłowej, bo w przeciwnym razie niepodobnaby było znaleźć fachowych kierowników. Wyznaczono im duże pobory. Przywrócono akord i premje dla robotników za większą wytwórczość, za oszczędność w zużyciu paliwa i surowców. Przedłużono znacznie początkowo wprowadzony ośmiogodzinny dzień pracy. Nie dość na tem. Już manifest komunistyczny wspomina o „armjach przemysłowych". Gwoli zapewnienia posłuchu i porządku, gwoli zapobieżenia ucieczce robotników na wieś do krewnych, wywoływanej fatalnymi stosunkami aprowizacyjnymi w mieście, stworzono armje pracy. Konstytucja przewiduje przymus pracy. Jej twórcy myśleli w chwili jej uchwalania o zastosowaniu przymusu wobec znienawidzonych „burżujów". Jakże rychło doszło do zwrócenia ostrza tego przepisu przeciwko robotnikom. Uchwalając go nie przeczuwali, że wkrótce sami doznają jego błogosławieństwa. Do armji pracy powołano nawet kobiety. Zmilitaryzowanie fabryk objawiło się stosowaniem kary śmierci wobec opornych, nieprzyjaznem stanowiskiem wobec związków zawodowych, w obrębie których poczęła kiełkować opozycja anarchistyczno-syndykalistyczna przeciwko rządom Lenina. W niespełna trzy lata po przyznaniu robotnikom kontroli nad fabrykami poddano ich rygorowi wojskowemu.

Ale i na tem nie koniec odstępstw od pierwotnego programu. Pod naciskiem braku towarów, Lenin i towarzysze oświadczają gotowość zapewnienia zagranicznym kapitalistom możność eksploatowania surowców rosyjskich na ich własny rachunek. A więc przywrócenie własności prywatnej w całej pełni! Coprawda tylko dla zagranicy. Na razie nikt nie kwapi się z wyzyskaniem oferty, bo boi się ponownego zniesienia własności.

Ponieważ jednak nie przywrócono własności na rzecz tubylców, przeto dotychczasowe wyniki ustępstw są znikomo małe. Jądrem zagadnienia społeczno-gospodarczego w Rosji jest odosobnianie się wsi od miasta. Chłop nie może kupić za pieniądze papierowe soli, cukru, nafty, ubrań, narzędzi i nasion rolniczych. Nie chce za nie sprzedawać ziarna, mięsa. Zaczyna ograniczać produkcję do własnych potrzeb, a miasta wedle zgodnej relacji wszystkich świadków są głodne. Rekwizycje, przeprowadzane przez uzbrojonych robotników po wsiach są przeważnie mało skuteczne, a rozdrażniają chłopów. Jedynie armja jest względnie dobrze zaopatrzoną, czego dowodem, że ciągle jeszcze stanowi ostoję władzy sowieckiej. Gdyby produkcja rolna była uspołecznioną w ręku państwa, państwo mogłoby skuteczniej starać się o zaopatrzenie miast. Wtem właśnie sęk, że bolszewicy nie podjęli nawet próby urzeczywistnienia „niższej fazy komunizmu" wśród chłopów.

Adam Krzyżanowski.

Nota konferencji w Hythe do sowietów.

Paryż. 14 sierpnia (PAT). Korespondent dziennika „Temps" donosi z Londynu, że ogromne wrażenie w kołach konferencji wywołało **usiłowanie bolszewików, aby zyskać na czasie i starać się zająć Warszawę, zanim jeszcze będą rozpoczęte rokowania w sprawie zawieszenia broni. Wyczekiwanie niewiadomego rezultatu konferencji mińskiej byłoby skutkiem tego bardziej przykre, niż interwencja bezpośrednia.**

Konferencja w Hythe postanowiła udzielić upoważnienia do wysłania **nowej noty pod adresem Rosji,** domagającej się:

1) Aby rząd rosyjski ogłosił w najkrótszym czasie warunki, jakie zamierza postawić Polsce

2) **Aby konferencja w Mińsku starała się osiągnąć w ciągu 24 godzin zgodę na punkty istotne, aby można było bezpośrednio wstrzymać kroki nieprzyjacielskie.**

3) **Aby konferencja ogłosiła całość sprawozdania dyskusji.**

Sprzeczne wiadomości o stosunkach anglo-rosyjskich.

Moskwa, 10 sierpnia. (Tel. wł.). **Warunki, od których przyjęcia zależy uznanie przez Anglję rządu sowietów,** są następujące:

1. Powstrzymanie wzajemne pośrednich i bezpośrednich działań wojennych, co równałoby się zawieszeniu broni.

2. Wzajemne odesłanie do ojczyzny jeńców wojennych i cywilnych.

3. Wzajemna zgoda na odszkodowanie osób prywatnych, przyczem Anglja nie obstaje przy natychmiastowej wypłacie.

4. Anglja uznaje warunki, postawione przez rząd sowietów odnośnie do wzajemnej wymiany towarów.

Cziczerin zawiadomił Kamieniewa, **że rząd sowietów przyjmuje te warunki bez zastrzeżeń i że mogą być one podstawą do rozpoczęcia natychmiast rokowań celem zawarcia pokoju między Rosją a Anglją.**

Berlin, 10 sierpnia. (Tel. wł.). Z otoczenia Lloyda Georgea donoszą, że warunki, wystawione przez sowiety celem ostatecznego porozumienia się, są następujące:

1. **Współudział Rosji w kwestji cieśnin morskich i żeglugi przez Dardanele;** 2) **wolność stosunków handlowych z zachodem;** 3) **anulowanie długów Rosji carskiej.** Sowiety godzą się na odszkodowanie osób prywatnych, należących do narodów sprzymierzonych i neutralnych; 4) **uznanie sowietów, jako jedynego prawowitego rządu w Rosji.** Wszyscy obywatele rosyjscy za granicą otrzymają paszporty od dyplomatycznych przedstawicieli sowietów. — Wolność podróży dla obywateli rosyjskich; 5) **wyjaśnienia w sprawie azjatyckiej** z uwzględnieniem interesów rosyjskich i angielskich.

W kołach angielskich uważają te warunki za **nie nadające się do przyjęcia. Wojna z sowietami uchodzi za nieuniknioną.**

Organ sowietów o Polsce.

Koenigswusterhausen, 13 sierpnia (PAT). Tutejsza stacja iskrowa niemiecka rozsyła następujące opinje moskiewskiej „Prawdy". **Cała Polska powinna być na zawsze zniszczona.** Wystawimy **w Polsce polskie czerwone wojsko i będziemy proklamowali w Polsce rzeczpospolitą sowiecką, która będzie naszym sprzymierzeńcem.** Mamy zamiar swoją zwycięską ofensywę **prowadzić dalej, aż Polska będzie zupełnie zniszczoną.**

Francuzi grożą zbombardowaniem Odesy.

Wiedeń, 14 sierpnia. (PAT). Donoszą wedle telegramu iskrowego z Moskwy:

Admirał francuski na morzu Czarnem zawiadomił Odesę, że **jeżeli władze sowieckie nie wydadzą skonfiskowanych samolotów, pancerniki francuskie zbombardują miasto.** Rząd sowiecki zaprotestował przeciw temu.

Sowiety ogłoszą stan wojenny z Francją.

Paryż, 14 sierpnia. (PAT). »Daily Mail« podaje, iż w kołach, zbliżonych do delegacji bolszewickiej, krążą pogłoski, że **w odpowiedzi na uznanie Wrangla przez rząd francuski sowiety mają ogłosić stan wojenny z Francją.**

Sowiety odrzucają autonomję Ukrainy.

Nauen, 14 sierpnia (PAT). Według źródeł niemieckich **obecnie partje wszelkich odcieni w Rosji zgodnie odrzuciły projekt autonomji dla Ukrainy.** Do niedawna jeszcze bolszewicy zamierzali dać Ukrainie pewnego rodzaju niepodległość, obecnie stanęli na tem stanowisku, na jakiem stanął rząd carski.

Odezwa Zinowjewa.

Nauen, 13 sierpnia. (PAT). Rosyjski komisarz ludowy, Zinowjew, z powodu nadejścia floty angielskiej do zatoki Fińskiej, wydał następującą odezwę:

Nowe niebezpieczeństwo grozi Petersburgowi. Zobaczymy, czy Anglicy odważą się uskutecznić swoją groźbę, czy biała Finlandja się ośmieli nas napaść, skoro śmy ją już raz zniszczyli. Zobaczymy, czy flota angielska podstąpi pod Petersburg. Jeżeli to uczyni, to robotnicy i marynarze będą powołani do obrony zagrożonego miasta.

Niemcy a sowiety.

Nauen, 14 sierpnia. (PAT). Niemieckie urzędowe koła nie posiadają potwierdzenia wiadomości ze Sztokholmu, podanej przez Frankfurter Ztg", według której **rząd sowiecki domaga się udziału Niemiec w rokowaniach pokojowych z Polską i koalicją,** zniesienia korytarza gdańskiego, oraz ścisłego uznania prawa samostanowienia w terytorjach obecnie polskich, a dawniej niemieckich.

Nauen, 14 sierpnia (PAT). Niemiecka prasa przedrukowuje wiadomość ze Sztokholmu, iż tamtejszy przedstawiciel sowietów, Liwinow, miał oświadczyć, że **Rosja zachowuje się równie podejrzliwie wobec rządu niemieckiego, jak wobec koalicji.**

Nauen, 14 sierpnia (PAT). Dzienniki burżuazyjne podnoszą, że rozbrojenie Polski uwolniłoby wprawdzie Niemcy od militarnej groźby ze strony polskiej, że jednak zbolszewizowana przez wpływy rosyjskie Polska będzie dla Niemiec niebezpieczniejszą.

Lyon, 14 sierpnia (PAT). Według depeszy z Zurichu, Wiktor Kopp wyjeżdża do Moskwy w celu nawiązania **nowych stosunków między Niemcami a Rosją na podstawach ekonomicznych.**

Nauen, 14 sierpnia. (PAT). Cziczerin w depeszy radjotelegraficznej, skierowanej do ministra spraw zagranicznych Simonsa, prosi usilnie **o natychmiastowe oświadczenie się rządu niemieckiego, czy wojska polskie, które przeszły na teren plebiscytowy, zostały internowane i rozbrojone.**

Komunikat sztabu jeneralnego.

Warszawa, 14 sierpnia. (PAT). Komunikat sztabu jeneralnego wojsk polskich z dnia 13 sierpnia:

Na północy nieprzyjaciel zmierza nadal ku odcinkowi Modlin—Zegrze.

Drobne oddziały jazdy bolszewickiej dotarły do Sierpca, większe zaś masy piechoty atakowały Nasielsk i Płońsk. Ataki ich odparto.

W centrum przegrupowanie naszych wojsk przeznaczonych **do obrony stolicy odbywa się w dalszym ciągu planowo ze słabym kontaktem z nieprzyjacielem.**

Na północny wschód od Lublina nasze tylne straże, obsadzając linję rzeki Tyśmienicy, odparły ataki nieprzyjacielskie, biorąc ośm karabinów maszynowych i około 100 jeńców.

Również w rejonie Chełma i Tyszowiec **nieprzyjaciel poniósł dotkliwą porażkę, pozostawiając w naszem ręku jeńców i karabiny maszynowe.**

Armja konna Budiennego pod wpływem silnego oporu, jaki napotkała ze strony naszych oddziałów w ciągu dnia wczorajszego, nie ujawniła tendencyj zaczepnych.

Wzdłuż Seretu i Strypy odparto lokalne ataki nieprzyjaciela pod Horodyszczem. Dzięki skuteczności ognia oddziałów 12 dywizji kolumny bolszewickie dopuszczone na bliską metę zostały zdziesiątkowane.

Naczelne dowództwo wojsk polskich.
Sztab jeneralny.

Naczelna kontrola wojenna.

Warszawa 14 sierpnia (PAT). Minister spraw wojskowych dał następujący rozkaz:

Celem bezstronnego przeprowadzenia kontroli wszystkich dziedzin administracji wojskowej, oraz usunięcia spostrzeżonych wad i braków, a także doraźnego ukarania winnych za rozmaite przekroczenia służbowe i etyczne, ustanowiłem oddział **naczelnej kontroli wojskowej** z daleko idącemi pełnomocnictwami pod kierownictwem jen. Wroczyńskiego. Wszelkie wiarygodne wiadomości i dane, jakoteż skargi i zażalenia z materjałem faktycznym proszę kierować wprost do oddziału naczelnej kontroli wojskowej, ulica Mazowiecka l. 1, Pałac Kronenberga.

Sądy doraźne w całej Polsce.

Warszawa, 14 sierpnia (PAT). Ogłoszono **rozporządzenie następujące:**

Na podstawie rozporządzenia Rady obrony państwa zarządzam wprowadzenie na obszarze całego państwa polskiego **sądów doraźnych wojskowych dla osób cywilnych,** które popełnią następujące przestępstwa:

a) 1. **szpiegostwo** na rzecz państwa nieprzyjacielskiego lub obcego, 2) w byłym zaborze rosyjskim **zdradę stanu,** w byłym zaborze austrjackim porozumienie się z nieprzyjacielem i inne przestępstwa, mające na celu szkodę dla polskiej siły zbrojnej, lub jej sprzymierzeńców, a korzystne dla nieprzyjaciela, b) w byłym zaborze pruskim **zdradę.** Ostrzega się przed popełnieniem któregoś z wymienionych przestępstw, każdy bowiem, ktoby dopuścił się takiego przestępstwa, będzie oddany przed sąd i śmiercią ukarany.

Minister spraw wojskowych jen. por. Sosnkowski.

Odezwa rabinatu warszawskiego.

Warszawa, 14 sierpnia (PAT). „Kurjer Polski" pisze: **Rabinat warszawski wydał odezwę, wzywającą całą ludność żydowską do odprawienia w krytycznym momencie specjalnych modłów na intencję zwycięstwa oręża polskiego.**

Biuro obrony praw człowieka za Polską.

Genewa, 14 sierpnia. (PAT). **Biuro międzynarodowe obrony praw człowieka zwróciło się** do Rady najwyższej z wezwaniem, podpisanem przez licznych obywateli Szwajcarji i cudzoziemców, domagającem się **wzięcia w obronę wolności, praw i interesów narodu polskiego.**

Sukcesy Wrangla.

Berlin, 13 sierpnia (PAT). Biuro Reutera donosi z Konstantynopola, że **jen. Wrangel uzyskał połączenie z kozakami dońskiemi. Zajął on po ciężkiej walce Aleksandrów.**

Finlandja mobilizuje?

Berlin, 13 sierpnia (PAT). Z Londynu donoszą pod datą 12 bm. Radjodepesza donosi, że **Finlandja zarządziła ogólną mobilizację. Linje kolejowe zastrzeżono wyłącznie do transportu wojska.**

Poselstwo rumuńskie dementuje.

Lyon, 14 sierpnia. (PAT). Poselstwo rumuńskie dementuje wiadomość, pochodzącą rzekomo z Bukaresztu, **jakoby Rumunja zgodziła się, na propozycję ententy, przepuścić przez swoje terytorjum jeden korpus z armji jen. Wrangla w kierunku Galicji.** Równocześnie poselstwo rumuńskie ostrzega przed rozszerzanemi pogłoskami o sytuacji i polityce Rumunji, które to pogłoski pojawiają się z natarczywą regularnością, a które mogą być w związku z pewnemi spekulacjami na giełdzie.

Wywiad z delegatem węgierskim.

Paryż, 14 sierpnia. (Havas). „Gaulois" ogłasza wywiad z delegatem węgierskim na konferencję pokojową, Praźmowskim, bawiącym obecnie w Paryżu. Oświadczył on, iż **Węgry świadome są niebezpieczeństwa, które wytworzyłoby sąsiedztwo z Polską sowiecką.** To też gotowe są udzielić pomocy swoją armią pod kontrolą ententy, działając w granicach swojego terytorjum i za zgodą mocarstw. Rozgłaszania ze strony Czechosłowacji, iż Węgrzy prowadzą w Czechach propagandę rewolucyjną, są absurdem. **Węgrzy nie zaatakowaliby Rosji na jej terytorjum, lecz łącznie z Czechosłowacją podjęliby obronę Karpat.**

Niemcy utrudniają transporty polskie

Gdańsk, 13 sierpnia (PAT) Wczoraj o godz 8 wieczorem przybył na dworzec gdański z Pucka w drodze do Poznania transport z uszkodzonym samolotem polskim pod eskortą jednego oficera i 14 szeregowców. Transport ten był zgłoszony poprzednio w myśl obowiązujących przepisów. Pomimo tego jednak żołnierze Sicherheits-polizei zrewidowali bezprawnie żołnierzy polskich, a oprócz tego zabrali z aeroplanu niektóre instrumenty miernicze. Wysyłkę wagonów z transportem wyznaczono na godzinę 9 wieczorem, lecz wstrzymano ją następnie, a obecnie na dworcu robotnicy niemieccy **zajęli wobec konwoju polskiego tak wrogie** stanowisko, że dowódca transportu zmuszony był zwrócić się w nocy o interwencję do przedstawiciela wojskowego polskiego, który prosił władze angielskie o interwencję. Mimo interwencji angielskiej zatrzymano wagony z transportem aż do rana. Rano, gdy nadszedł pociąg z robotnikami niemieckimi, ci, zobaczywszy aeroplan polski, rzucili się na niego, częściowo go demolując. W sprawie tej wniósł jeneralny komisarz polski zażalenie do sir Towera.

KRONIKA.

Kraków, 14 sierpnia.

PRAWDOPODOBIEŃSTWO POGODY NA DZIEŃ 14 B. M.: Zachmurzenie zmienne, chłodno, miejscami drobne opady, wiatry północne.

Wyciąg z obserwacji meteorologicznej w Polsce z dnia 13 bm.:

Miejscow.	Temper. C. max.	min.	Kier. wiatru	Stan nieba
Kraków	20	12	półn.-wschod.	pochmurno
Zakopane	16	9	półn.-zachod.	półpochmurno
Warszawa	22	13	półn.-zachod.	półpochmurno
Poznań	—	9	półn.-zachod.	półpochmurno
Gdańsk	20	11	północny	półpochmurno

Uwagi: Rano w Krakowie lekka mgła. Maximum temperatury dla Zakopanego z godz. 13. Rozkład ciśnień: Wysokie ciśnienie nad Anglją. Depresja na północnym-wschodzie Europy.

208 PUŁK OCHOTNICZY UŁANÓW KRAKUSÓW. Przy wybitnym współudziale społeczeństwa, w szczególności zaś Zjednoczenia Ziemian formuje się pułk ten od trzech tygodni pod dowództwem podpułkownika Adama Rozwadowskiego. Liczy on obecnie zwyż 300 ułanów. Pierwsza podniosła uroczystość odbyła się w tym pułku w dniu 11 bm. Ułanom przypięto odznaki ochotnicze, poczem dowódca pułku w krótkiem przemówieniu zaznaczył, że odznaka ta, to odznaka honorowa, bo oznacza szczerą i serdeczną ochotę poświęcenia się, służby i walki za ukochaną Ojczyznę, poczem ppułk. Rozwadowski wręczył st. ul. Aleksandrowi Potockiemu odznaczenie „Orlęta" za jego dzielny współudział w walkach o Lwów i kresy wschodnie. Uroczystość zakończyła się pod dow. rotm. Maramarosza defiladą pułku, którą odebrał dowódca pułku w asyście świeżo udekorowanego st. ul. Al. Potockiego.

Stosunki 208 p. ul. Krakusów są, zdaniem samych ochotników, nadzwyczaj sympatyczne. Przy całym koniecznym rygorze i zachowaniu niezbędnej dyscypliny, oraz forsownem szkoleniu wojskowem, odnoszą się oficerowie i podoficerowie z opiekuńczą dobrocią, starając się pozyskać bezwzględną ufność podwładnych sobie ułanów. Szeregi pułku jeszcze nie wypełnione, dwa szwadrony zaledwie sformowane. Spieszcie więc do nich wszyscy, kto konno chce służyć Ojczyźnie. Przyjmuje się wszystkich byłych kawalerzystów i takich niewyćwiczonych wojskowo, którzy konno jeździć umieją. Komisja zaciągowa codziennie urzęduje w koszarach ks. Józefa Poniatowskiego w Rakowicach.

SKŁADANIE BRONI. Na murach miasta Krakowa rozlepiono obwieszczenie, wzywające ludność do dobrowolnego składania posiadanej broni palnej i amunicji wszelkiego rodzaju w szczególności nadającej się do wojskowego użytku. Rozporządzenie to nie tyczy się osób posiadających pozwolenia, wydane przez właściwe władze. Składać broń należy w dyrekcji policji. Wszystkie osoby, które do dni 14, począwszy od dnia ogłoszenia powyższego ogłoszenia, nie złożą dobrowolnie posiadanej broni, o ile według obowiązujących ustaw nie podpadną pod ciężką karę, zostaną ukarane grzywną do wysokości 1400 mk., albo karą aresztu do 6 miesięcy, znaleziona zaś broń zostanie skonfiskowana. Zarządzenie to obowiązuje na całym obszarze b. zaboru austrjackiego.

SŁUŻBA WOJSKOWA AKADEMIKÓW I MATURZYSTÓW. „Gaz. Lwow." ogłasza: Rozporządzenie min. spraw wojsk. S. P. i U. L. podaje do publicznej wiadomości i zastosowania się:

a) Odroczeń służby wojskowej dla słuchaczów wyższych zakładów naukowych oraz maturzystów z r. 1920 nadal nie udzielać; b) pozostawić wszystkim akademikom oraz tegorocznym maturzystom, nie wyłączając maturzystów poborowych z r. 1902, prawo ochotniczego zgłoszenia się do wojska w terminie do 15 sierpnia br.; c) akademicy, którzy do tego czasu nie zgłoszą się jako ochotnicy do wojska, mają być z chwilą ukończenia terminu, na który uzyskali odroczenie, zaś maturzyści tegoroczni z dniem 16 sierpnia br. powołani do wojska przymusowo, przytem nie będą im przysługiwać prawa ochotników. Powyższem rozporządzeniem objęci, o ile już jako ochotnicy nie zgłosili się do wojska polskiego, zobowiązani są jawić się z chwilą ukończenia terminu o godz. 8 rano w powyższej komendzie. Kartę odroczenia należy z sobą przynieść.

REKWIZYCJA SAMOCHODÓW CIĘŻAROWYCH. Na żądanie dowództwa okręgu jeneralnego w Krakowie, a na podstawie ustawy o świadczeniach wojennych, magistrat, jako władza administracyjna I instancji orzeka niniejszem zajęcie na cele wojskowe na czas niezbędnej potrzeby, do czasowego użytku, samochodów ciężarowych (o ile możności razem z szoferami), znajdujących się w posiadaniu osób i firm na obszarze miasta Krakowa i zarządza jednocześnie, aby wszyscy posiadacze samochodów ciężarowych dostawili je we wtorek i środę, tj. dnia 17 i 18 bm. do stacji 1 kolumny wojsk samochodowych w Dąbiu celem poddania ich oględzinom. Oględziny odbywać się będą według liter porządkowych nazwisk właścicieli samochodów, a to we wtorek od litery A—L, a we środę od M—Z włącznie. Każdy wóz, uznany przez komisję za nieodpowiadający wymaganiom wojskowym, otrzyma kartę zwolnienia od niniejszej rekwizycji. Za używanie wozu, względnie i szofera, płacić będzie skarb wojskowy odpowiednie wynagrodzenie które ustalone będzie przez komisję szacunkową. Nie zastosowanie się do powyższego zarządzenia karane będzie surowo w myśl obowiązujących przepisów.

SZCZEGÓŁY ZWIĘKSZONYCH OPŁAT POCZTOWYCH. Jak już wczoraj donieśliśmy, minister poczt i telegrafów wydał rozporządzenie o zwiększeniu opłat pocztowych od 15 bm. Dodajemy obecnie następujące szczegóły tego rozporządzenia:

Opłacać się będzie listy zwykłe do wagi 20 gramów 1 mk., do wagi 250 gramów 2 mk.; kartki pocztowe prywatnego nakładu 50 fen., urzędowego nakładu 75 fen., druki do wagi 50 gramów 25 fen.; do wagi 100 gramów 40 fen., 250 gramów 1 mk. Opłata za dzienniki wynosić będzie przy jednorazowej wysyłce 10 procent od ceny prenumeraty. Za listy wartościowe zamknięte opłacać się będzie do wagi 20 gramów 1 mk., do wagi 250 gramów 2 mk., nadto za polecenie 2 mk. i od deklarowanej wartości za każde 1000 mk. 4 mk. Polecenie przesyłek listowych kosztować będzie 2 mk. Listy zagraniczne opłacać się będzie do wagi 20 gramów 2 mk. 50 fen., za każde dal

ze 20 gramów 1 mk. 50 fen., kartki pocztowe za granicę prywatnego nakładu 1 mk. 25 fen., urzędowego nakładu 1 mk. 25 fen.

Opłaty telegraficzne wynosić będą od wyrazu 75 fen. i taksa zasadnicza 3 mk., telegramy pilne od wyrazu 2 mk. 25 fen. i taksa zasadnicza 3 mk.

W podobnym stosunku podwyższone zostały także opłaty telefoniczne. Abonament roczny kosztować będzie około 1800 mk. oprócz należytości ubocznych.

KRADZIEŻ DARÓW AMERYKAŃSKICH NA DWORCU W KRAKOWIE. Od pewnego czasu przyjeżdżają do Krakowa wielkie transporty darów amerykańskich, będących własnością Czerwonego Krzyża w Warszawie. Wozy z darami są konwojowane przez żołnierzy, którzy mają pilnować ich na tutejszym dworcu towarowym. Niestety, jak się dowiadujemy, ci sami żołnierze znaczne ilości rzeczy wyciągają z wozów i rozsprzedają osobom cywilnym, którzy chętnie je kupują wobec bardzo niskich cen. Oto mydło pierwszej jakości około funtowej wagi kosztuje 20 mk., śniegowce, których teraz w sklepach niema, kosztują 200 mk., trzewiki 200 mk. itd. Zwracamy na to uwagę odnośnych organów, które powinny usunąć tego rodzaju, wprost trudne do wiary, nadużycie.

CENNIK KOMINIARSKI. Na podstawie rozporządzenia namiestnictwa, obowiązują w Krakowie następujące ceny kominiarskie: za jednorazowe oczyszczenie jednej szuflady kominowej w domach parterowych opłata wynosi 1·05 mk., jednopiętrowych 1·75 mk., dwupiętrowych 2·24 mk., trzechpiętrowych 2·45 mk.; za jednorazowe oczyszczenie komina, używanego do centralnego ogrzewania 21·02 mk. i opłata od kominów, które na żądanie właścicieli wyjątkowo oczyszczone zostać mają wynosi 5·60 mk. Cennik ten odnosi się tylko do dzielnicy IX—XXI; w dzielnicach I—VIII za oczyszczenie komina parterowego płaci się 1·40 mk., jednopiętrowego 1·85 mk., dwupiętrowego 2·38 mk., trzechpiętrowego 2·80 mk. Dla Podgórza uznaczono nowo inny cennik, a mianowicie od komina w domach parterowych 1·40 mk., jednopiętrowych 1·75 mk., dwupiętrowych 2·24, trzechpiętrowych 2·45 mk.

O WYDOBYWANIE ZWŁOK. Magistrat krak. ogłasza: Ministerstwo zdrowia publicznego wydało rozporządzenie dnia 28 maja br., według którego wydobycie zwłok z grobu i ich przewiezienie może być dokonane tylko w porze chłodnej, tj. pomiędzy 16 października a 15 kwietnia. Wobec tego prośby o udzielenie pozwolenia na wydobycie zwłok z grobu i ich przewiezienie nie będą uwzględniane przed 16 października 1920 r.

Z TEATRU IM. SŁOWACKIEGO. Dziś i jutro o g. 7 wieczór przedstawienia „Kościuszki pod Racławicami". Na [illegible] biletów rozdano bezpłatnie dla żołnierzy garnizonu krakowskiego, [illegible] część publiczności [illegible]. Otwarcie [illegible] w przyszłym tygodniu we czwartek 19 bm. „Nocą listopadową".

Zgłoszenia o stałe miejsca na premjery i wznowienia przyjmować będzie administracja teatru, począwszy od dnia 22 sierpnia br. godz. wiecz. od 5—7. Tak, [illegible] posiadali już to prawo w sezonach ubiegłych i dla tych osób zatrzyma się dawne miejsca do dnia 31 sierpnia, [illegible] refle-ktanci.

PRZEDSTAWIENIE DLA ŻOŁNIERZY odbędzie się w „Bagateli" dzisiaj po południu o 4 po południu. Słowo wstępne wygłosi prof. Sinko.

LEDA ROGIŃSKA, primadonna lwowskiej i warszawskiej operetek, zjechała na kilka dni do Krakowa. Dyrekcja teatru „Nowości", korzystając z jej pobytu, zaprosiła p. Rogińską na kilka tylko gościnnych występów. Po raz pierwszy wystąpi w poniedziałek, 16 sierpnia w „Orlowej Zuzannie" w roli tytułowej, a we środę 18 bm. w „Tangu na dziewczęta". W poniedziałek wystąpi również po raz pierwszy Stanisław Woliński, artysta teatrów warszawskich.

ZWŁOKI NIEZNANEGO MĘŻCZYZNY. Krak. dyrekcja policji ogłasza: Dnia 10 sierpnia br. znaleźli flisacy na terytorjum miejscowości Podwiśle (gmina Igołomia) wyrzucone przez wodę na brzeg Wisły zwłoki mężczyzny, mogącego liczyć około 48 lat, wysokiego wzrostu, silnie zbudowanego. Według telefonicznego zawiadomienia posterunku policji państwowej w [illegible] nazwisko Zarnecki lub Żarnecki.

PRZYBYŁY MAŁŻONEK. W roku 1917 Franciszek Lisek, będąc w niewoli rosyjskiej, ożenił się z Rosjanką Zinaidą Romanow, z którą w lipcu bieżącego roku wybrał się z powrotem do domu. W drodze na dworcu w Warszawie Lisek porzucił jednak swoją żonę, której skradł 626 rubli carskich, 250 rubli w złocie i rzeczy wartości 40.000 rubli. Ze skradzionemi pieniędzmi i rzeczami wybrał się do Krakowa, gdzie go aresztowano.

ARESZTOWANIE PASKARZA. Policja krakowska aresztowała mieszkańca Barucha Franekla, lat 40, zamieszkałego przy ul. Bożego Ciała 29, który zajmował się paskiem tytoniu i sacharyny. Podczas rewizji znaleziono u niego większą ilość wyrobów tytoniowych.

SŁUŻĄCA ZŁODZIEJKA. Aresztowano Marję Kozan, która od pewnego czasu pod fałszywem nazwiskiem i legitymacją zgłaszała się do służby, a rozpatrzywszy się w położeniu, okradała swoich chlebodawców. I tak w ostatnim czasie zgłosiła się do służby przy p. Helenę Ganterowa, której w kilka dni skradła pierścionki wartości 30.000 mk.

ZA KRADZIEŻ rzeczy wartości 5000 mk. aresztowano Teresę Rogulę, lat 27, pochodzącą z Przeworska.

KOMUNIKATY I ZAWIADOMIENIA.

Z OGNISKA PROPAGANDY POMOCY DLA PAŃSTWA. Dzisiaj w sobotę odbędzie się trzeci z rzędu wykład, przeznaczony dla szerszej publiczności, z zakresu aktualnych tematów. Wykład wygłosi prof. Uniw. Jag. dr Tadeusz Sinko pt. „Komunizm w zwierciedle dzisiejszem". Początek o godz. 7 wieczorem w Collegium Novum. Wstęp bezpłatny.

ZBIÓRKA NA OFIARY WOJENNE. Magistrat zezwolił Towarzystwu opieki nad ofiarami wojen kresowych w Krakowie na urządzenie zbiórki pieniężnej w dniach 15, 22 i 29 sierpnia br. na cele Towarzystwa przy 25 stolikach, ustawionych po ulicach i placach miasta.

ZBIÓRKA DZIENNIKÓW DLA RANNYCH ŻOŁNIERZY. Sekcja opieki szpitalnej organizuje co dzień rano od 11—1 zbiórkę dzienników pod kierownictwem komendy skautowej żeńskiej. Prosimy dzienniki oddawać skautkom, które gwizdkiem na podwórzu każdego domu dadzą znać o swem przybyciu.

ZBIÓRKA PO MIESZKANIACH. Wydział gospodarczy K. O. P. zawiadamia, że zbiórka w mieszkaniach została przerwaną i rozpocznie się znowu w poniedziałek 16 bm. Osoby upoważnione do zbiórki, od 16 bm. począwszy, zaopatrzone będą legitymacją czerwoną; wszelkie inne legitymacje są nieważne i wydział uprasza wszystkie panie o zwrot dotychczasowych legitymacyj.

TEATRY DLA ŻOŁNIERZY ZAŁOGI KRAKOWSKIEJ. Staraniem Uniw. żołn. D. O. G. i Komitetu Obrony Państwa odbędzie się w sobotę dnia 14 bm. o godz. 16 w teatrze „Bagatela" wieczór koncertowo-kabaretowy dla żołnierzy załogi krakowskiej, zaś w teatrze im. Słowackiego w sobotę 14 bm. i w niedzielę 15 bm. o godz. 19 „Kościuszko pod Racławicami".

ZEBRANIE KOBIET-POLEK odbędzie się w Uniwersytecie Jagiellońskim w niedzielę 15 sierpnia 1920 o godzinie 4 po południu. Zaprasza Wydział kobiecy sekcji propagandy „Obrony państwa".

DRUGA SERJA EGZAMINÓW WSTĘPNYCH DO KORPUSU KADETÓW W KRAKOWIE. W dniach 28 do 31 sierpnia br. odbędą się dalsze egzamina wstępne w szkole kadeckiej w Łobzowie. Podania o przyjęcie do tej szkoły można jeszcze wnosić do 15 sierpnia br. Warunki przyjęcia wydaje adjutantura korpusu bezpłatnie w dnie powszednie od godz. 10 do 11, względnie przesyła je pocztą na prośby opatrzone w portorjum zwrotne. Początek roku szkolnego 1 września 1920.

Z KOMISJI KODYFIKACYJNEJ. Zapowiedziana na 20 bm. w Poznaniu miesięczna sesja Sekcji prawa cywilnego została odroczona.

Z kraju i ze świata.

CIAŁO DYPLOMATYCZNE W POZNANIU. „Kur. Pozn." z 11 bm. donosi: „W dniu dzisiejszym przyjeżdżają do naszego grodu przedstawiciele ciała dyplomatycznego, które dotychczas przebywały w Warszawie, a obecnie, ze względu na to, że stolica państwa może być objęta działaniami wojennemi, przeniosło się do Poznania, który wskutek tego nabrał charakteru drugiej stolicy naszej ojczyzny".

POSELSTWO POLSKIE W PRADZE ogłasza w pismach czeskich zaprzeczenie informacji, jakoby poselstwo hiszpańskie opuściło Warszawę wraz z całym personalem i znajdowało się w Pradze. Poselstwo polskie stwierdza, że dotąd żadne poselstwo nie opuściło Warszawy.

KOMISJA LIKWIDACYJNA DO SPRAW PLEBISCYTOWYCH. Tel. z Warszawy: Prezydjum Rady ministrów powołało do życia komisję likwidacyjną do spraw plebiscytowych, złożoną z przedstawicieli prezydjum rady ministrów, ministerstwa spraw zagranicznych, skarbu, spraw wewnętrznych i spraw wojskowych. Komisja urzęduje przy ministerstwie skarbu.

PRZYŁĄCZENIE TERENÓW SPISKO-ORAWSKICH Biuro prasowe Komitetu plebiscytowego komunikuje nam:

Dnia 9 bm. odbyło się w Jabłonce na Orawie **przejęcie przez władze polskie administracji wsi spiskich i orawskich, przyznanych Polsce na mocy wyroku Rady Najwyższej.** Przed biurem międzynarodowej komisji ustawiła się kompanja francuskiego wojska, nadto przybyły tłumy miejscowej i okolicznej ludności. W imieniu podkomisji przemówił kapitan Duvonne, oddając władzom polskim i czeskim administrację podzielonych terenów. Jako przedstawiciel czeskiego rządu zabrał głos dr Pivko, żupan orawski, dziękując podkomisji za trudy w administrowaniu terenu plebiscytowego. Po jego mowie wygłosił przemówienie dr Jan Bednarski, mianowany obecnie przez rząd polski kierownikiem administracji na Spiszu i Orawie, który ograniczył się do podziękowania wyłącznie w imieniu nielicznych wsi orawskich i spiskich, przyłączonych do Polski, za to połączenie, oddawna przez ludność upragnione. Po tych przemowach zdjęto sztandary koalicyjne z budynku, w którym mieściło się biuro podkomisji, a wywieszono barwy polskie.

KOMISARZ RZĄDU DLA CIESZYŃSKIEGO. „Monitor" ogłasza nominację Zygmunta Żurawskiego na komisarza rządu dla Księstwa Cieszyńskiego.

GÓRNOŚLĄSCY OCHOTNICY. Z Warszawy donoszą 12 bm.: Onegdaj wieczorem podejmował komitet zjednoczenia Górnego Śląska z Rzecząpospolitą Polską i wydział plebiscytowy min. spraw wojskowych oddział ochotników Górnoślązaków, którzy na głos Ojczyzny pospieszyli, aby w zbrojnych stanąć szeregach i odeprzeć nawałę bolszewicką. Dzielni, młodzi chłopcy przybyli wyekwipowani przedewszystkiem w to, co najważniejsze dla żołnierza: w karabiny, amunicję, nawet granaty ręczne. Dziś Górny Śląsk, mający do zwalczenia bojówki niemieckie, przysłał zaledwie 120 ludzi, ale wszyscy oni — to zawołani żołnierze, a co najważniejsza, przejęci olbrzymim zapałem i spieszą się na front. Teraz dzień odpoczynku, a jutro już na placówce, aby Polski bronić.

KSIĘŻA MAJĄ POZOSTAĆ NA STANOWISKACH. Arcyb. warszawski, kard. Kakowski, wydał do duchowieństwa list pasterski, wzywający kler do wytrwania na zajmowanem stanowisku oraz do oddziaływania na parafjan, aby siedzib swych nie opuszczali. „Niema takiego względu — powiedziano w tym liście — któryby was od tej powinności zwolnił, wyjąwszy piśmienny rozkaz władz wojskowych, a wówczas, ile możności, winniście pozostać ze swoimi parafjanami w obrębie parafji swojej lub najbliższej. Tylko najemnik, a nie pasterz, opuszcza owce swoje w chwili niebezpieczeństwa. Gdyby jednak, co nie daj Boże, najemnik taki się znalazł i z jakichkolwiek pobudek opuścił stanowisko, obciążam go „ipso facto" suspensą „ab officio et beneficio". Przytem dodaję, że zbiegły kapłan na dawne stanowisko nie powróci".

POSEŁ W NIEWOLI BOLSZEWICKIEJ. Tel. z Warszawy: Poseł Jan Jakubowski dostał się do niewoli bolszewickiej. Pos. Jakubowski jest posłem z Gniezna i należy do Związku ludowo-narodowego.

POLICJA PAŃSTWOWA NA FRONT. Tel. z Warszawy: Onegdaj wyruszył na front trzeci nowy oddział policji państwowej, która przyłączyła się do formacyj ochotniczych celem obrony ojczyzny.

DELEGAT GAŁECKI, jak donoszą dzienniki warszawskie, na wezwanie prezydenta ministrów, przybył onegdaj do Warszawy.

O DOKUMENTY Z WOJNY ŚWIATOWEJ. Ministerstwo spraw wojskowych komunikuje. Doszło do wiadomości M. S. W., że niektóre b. formacje wojskowe zamierzają wydać swoje historje z czasów wojny światowej lub albumy wojenne, kontynuując prace rozpoczęte przed listopadem 1919 roku. Tak ze względów państwowych, jakoteż naukowych zarządza się, że wszelkie tego rodzaju publikacje, dotyczące wojskowości tak własnej, jak i obcej, mogą być ogłaszane jedynie przez wojskowy instytut naukowo-wydawniczy M. S. W. w Warszawie, względnie przez osoby prywatne za uprzednią aprobatą tegoż instytutu. Wszystkie oddziały i osoby, posiadające jakiekolwiek urzędowe materjały historyczne, dotyczące wojny światowej, powinny oddać je do zbiorów centralnego archiwum wojskowego w Warszawie (Zamek, pałac pod Blachą).

WYROKI ŚMIERCI. Wydział prasowy ministerstwa spraw wojskowych komunikuje: Wyrokami sądu O. G. w Kielcach zostali zasądzeni na karę śmierci: podporucznik Andrzej Stanisław Weiss za sprzeniewierzenie pieniędzy skarbowych w kwocie 220.000 K; szeregowiec Dagobert Merker, Jan Kubowski i Józef Kwec za kradzież bielizny skarbowej wartości 120.000 mk. Wyroki wykonano dnia 7 bm.

EGZEKUTYWA UNIWERSYTECKA WE LWOWIE zawiadamia, że wobec tego, iż przeważna część kolegów zgłosiła się już do służby wojskowej, a ostatnie rozporządzenia powołują już całą prawie młodzież w szeregi, Egzekutywa ogranicza swe czynności, jednak będzie prowadzić nadal ścisłą ewidencję. Dlatego wzywa się po raz ostatni kolegów, aby we własnym interesie, dla uniknięcia trudności przy wpisach, nadesłali jak najrychlej urzędowe zaświadczenia pełnienia czynnej służby w armji, ewentualnie zwolnienie przy poborze. Ci ostatni koledzy, pod rygorem uchwalonym na wiecu, są obowiązani do brania czynnego udziału w akcji, zmierzającej do obrony państwa.

ŚP. AGNIESZKA DOWBÓR-MUŚNICKA. Dnia 10 sierpnia br. w Lusowie pod Poznaniem zmarła Agnieszka z Korsuńskich Dowbór-Muśnicka, małżonka jenerała broni Józefa Dowbór-Muśnickiego.

PRZEMYŚL, 12 sierpnia. (Komitet obrony narodowej. — Znaczna kradzież. — O lekarza miejskiego). W sobotę 7 bm. ukonstytuował się w naszem mieście Komitet obrony narodowej pod przewodnictwem burmistrza p. Kostrzewskiego. W skład komitetu wchodzą przedstawiciele wszystkich stronnictw politycznych oraz posłowie sejmowi z miasta i powiatu.

W nocy z 11 na 12 bm. włamali się nieznani sprawcy do mieszkania restauratora Kranza przy ul. Mickiewicza i skorzystawszy z nieobecności Kranza i jego rodziny, skradli znaczną ilość bielizny, ubrań i biżuterji łącznej wartości przeszło 200.000 marek.

Miejskie biuro sanitarne pozostało obecnie bez lekarza miejskiego. Ludność, w szczególności uboga jej warstwy, odczuwają nader dotkliwie brak lekarza miejskiego. Byłoby więc rzeczą pożądaną, by magistrat rozpisał natychmiast konkurs na opróżnione z powodu śmierci dwóch lekarzy miejskich, posady. Jest to sprawa nader ważna dla miasta i ludności.

KONTRYBUCJA NA BIAŁYSTOK. „Kurjer Por." pisze: Na Białystok bolszewicy nałożyli kontrybucję 500 miljonów. Wszystkie fabryki zamknięte.

RZĄDY UKR. BOLSZEWIKÓW W KIJOWIE. Kijowskie „Wisty selian, robitnykiw Czerwonych dep. m. Kijewa" z dnia 28 czerwca donoszą, że na ludność m. Kijowa nałożono kontrybucję na cele organizacyj bolszewickich w kwocie 50.000.000 karb. Kontrybucję muszą płacić nawet ci, którzy wyjechali z Kijowa. Sprzedaje się na ten cel pozostawione prze znich mienie. Taksamo opłacają ją robotnicy, którzy porzucili zajęcie zawodowe, a spekulują artykułami pierwszej potrzeby. W Kijowie ogłoszono mobilizację artystów, wyłącznie dla celów agitacyjnych na froncie.

REWELACJE O PRÓBACH ZAWARCIA POKOJU W ROKU 1917. W rewelacjach o próbach zawarcia pokoju w jesieni 1917 r. podaje „Matin", że po wysłaniu w czerwcu 1917 r. znanego listu do cesarza Wilhelma z propozycją zawarcia pokoju, b. cesarz Karol przyjął wizytę belgijskiej br Merode, która mu zakomunikowała, że — jak bar. Lancken oświadczył — cesarz Wilhelm gotów jest zawrzeć pokój, ale musi mieć pewność, że próba doprowadzi do celu, gdyby bowiem spełzła na niczem, zostałby obalony przez wszechniemców.

NA GENEWSKIM KONGRESIE KOŚCIOŁÓW NIEKATOLICKICH zażądali przedstawiciele francuskiego i belgijskiego protestantyzmu uznania przez niemieckich duchownych winy Niemców w wybuchu wojny. Niemieccy przedstawiciele ostro im oponowali, wskazując, że żaden chrześcijański duchowny we Francji i Belgii nie podniósł głosu przeciw wygłodzeniu niemieckich dzieci, przeciw traktatowi wersalskiemu, przeciw używaniu czarnych wojsk w Niemczech. Żądania francuskie zostały wkońcu odrzucone na wniosek Amerykanina Lyncha.

NIEMIECCY KARDYNAŁOWIE. Tel. z Nauen: Papież ma zamiar kreować na konsystorzu w listopadzie 1920 r. pewną liczbę kardynałów, między nimi monachijskiego arcybiskupa Faulhabera i kolońskiego arcybiskupa Schultego. Planowana jest również większa zmiana w składzie dyplomatycznym kurji.

SKŁADKI

W administracji „N. Reformy" złożono:

Na Biały Krzyż: Paszkowski St. 3 mk., Górska Wincentyna i Ormian Rozalja 6 mk., Kucharcich Maurycy 3 mk., Peczenik Ignacy i Seidler Ludwik 7 mk.

Na skarb państwa: Rogalski St. 50 mk. jako „Dar Odrodzenia".

Dla żołnierzy w polu: Szuberówna Wanda z Birczy 64 mk., zebrane na zabawie dziecięcej.

Na Towarzystwo ratunkowe: Romański Stanisław 400 mk.

REPERTUAR MIEJSKIEGO TEATRU IM. JUL. SŁOWACKIEGO.

Sobota, 14 bm.: „Kościuszko pod Racławicami".
Niedziela, 15 bm.: „Kościuszko pod Racławicami".

REPERTUAR MIEJSKIEGO TEATRU POWSZECHNEGO.

Sobota, 14 bm.: „Królowa róż".
Niedziela, 15 bm.: „Królowa róż".

REPERTUAR TEATRU „BAGATELA".

Sobota, 14 bm. po poł.: Wieczór art. dla żołnierzy; wieczorem „Rycerz z łabędziem".
Niedziela, 15 bm. po poł.: „Pani prezesowa"; wieczorem „Rycerz z łabędziem".

REPERTUAR TEATRU „NOWOŚCI".

Sobota, 14 bm.: „Noc balowa".
Niedziela, 15 bm. po poł.: „Tam, gdzie skowronek śpiewa"; wieczorem „Noc balowa".

WIEC GEOMETRÓW CYWILNYCH w naglej sprawie odbędzie się w niedzielę, dnia 15 b. m., o godzinie 10 przed południem w gmachu Towarzystwa technicznego przy ul. Straszewskiego l. 2 w Krakowie. — O liczny udział kolegów uprasza się.

Za Komitet: Inż. Cechak, Inż. Bromowicz, Inż. Kąsiewicz. 5728

DO WSZYSTKICH! Najdroższym kapitałem społeczeństwa jest człowiek. — Każde **życie** przedstawia nieocenioną wartość, której strzec jest zadaniem społeczeństwa. Życie ludzkie, to uliczka, najeżona niebezpieczeństwami i zasadzkami, jak obecnie panujące choroby: tyfusy, czerwonki, hiszpanki i t. d., które **zaledwie parę dni trwają** i zwykle kończą się wypadkami śmierci. Pozostaje **niezaopatrzona rodzina**, którą po śmierci swego ojca-żywiciela z **braku gotówki**, niczego imać się nie może. Społeczeństwu wskutek tego przybył ciężar opieki nad pozostałymi **nędzarzami-sierotami, bez żadnych środków do życia**, na urągowisko ludzkie, że »**biedaka ojca miały**«, który lekkomyślnie je pominął. Asekurujemy różne rzeczy mniej wartościowe, jak: domy, stodoły i t. d. przed pożogą — **najdroższego zaś skarbu, to jest życia ludzkiego, nie asekurujemy.** — Lekkomyślność i nieprzezorność zaiste dziwna. Aby uniknąć tak smutnych horoskopów naszej niezależnej przyszłości, zapraszamy wszystkich, bez różnicy stanu, płci, wyznania i narodowości, tchnących niepokojem i troską o los swoich najbliższych, by zamiast składać swe oszczędności na 2%—3%, asekurowali się na życie, mając to w zysku, że pobierają corocznie 18% dywidendy i mają finansowo zaasekurowaną starość; dożywszy bowiem oznaczonych lat, sami podejmą zagwarantowany kapitał, a gdyby przedwcześnie zmarli, byt ich żon i dzieci, matek, sióstr i t. p. **natychmiastowo zabezpieczony zostaje.** — Wszelkich informacyj, tak w miejscu, jak i na prowincję, udzielają: **Dr I. Iro i A. Paderewski, Kraków, Zwierzyniecka L. 9, parter, front.** Na prowincję wyjeżdżają rutynowani urzędnicy. 5761

NA ŁAMACH jednego z pism krakowskich ukazała się swego czasu notatka pod tytułem: »Aresztowanie światowego oszusta«.

Jako zastępca prawn p. Francesco Corbelliniego, którego właśnie notatka powyższa dotyczyła, podaję do wiadomości, iż Francesco Corbellini, rezerwowy porucznik 7 pułku Bersaglierów, doktor nauk handlowych, zupełnie bezpodstawnie został swego czasu aresztowany, gdyż w myśl uchwały sędziego śledczego Sądu okręgowego karnego w Krakowie z dnia 10 lipca 1920 roku Lcz. VrKs. 3266/20/61, zostało postępowanie karne przeciw niemu o zbrodnię oszustwa, popełnioną rzekomo na szkodę Giuseppe Sorzeto w Wiedniu, jako nieuzasadnione, zaniechanem. Dr Groeger.

5774

Premjer w Poznańskiem.

Poznań, 14 sierpnia. (PAT). Prezydent ministrów, Witos, przybył wczoraj do Poznania, witany na dworcu przez przedstawicieli władz. Prezydent ministrów udzielał na zamku posłuchań. Po objedzie u ministra byłej dzielnicy pruskiej, wyjechał prezydent ministrów do Gniezna. Po powrocie z Gniezna weźmie prezydent ministrów udział w zgromadzeniu publicznem, poczem wyjedzie do Warszawy.

Poznań zamknięty dla uchodźców.

Poznań, 14 sierpnia. (PAT). Komisja kwaterunkowej rekwizycji w Poznaniu komunikuje, że na mocy rozporządzenia ministerstwa byłej dzielnicy pruskiej, **przyjazd do miasta Poznania jest zupełnie zamknięty dla wszystkich uchodźców.** Jedynie urzędnicy państwowi, translokowani wraz z rodzinami, mają prawo pobytu w Poznaniu, o ile wykażą się odpowiednim dowodem, danym im przez władzę przełożoną. Poznań jest do tego stopnia przeludniony, że w najbliższym czasie **przystąpią władze do ewakuacji z miasta 15 do 20 tysięcy osób.**

NOWY RZĄD UKRAIŃSKI DLA GALICJI WSCHODNIEJ.

„Wpered" pisze:

„Dyktator dr Eug. Petruszewicz, utworzył nowy rząd dla Galicji wschodniej. Skład tego rządu, którego przewodniczącym jest sam dr Petruszewycz, jest następujący: sekretarzem (ministrem) dla spraw zagranicznych: dr Stefan Witwicki. Sekretarzem spraw wewnętrznych: Osyp (znak zapytania „Wperedu") Haninczak, sekretarz skarbu: Włodzimierz Singalewicz. Oprócz nich, jak twierdzi „Wpered" ustanowiono doradczą komisję, do której wchodzą niewymienieni z nazwisk członkowie w liczbie 7, rekrutujący się z pośród przebywających w Wiedniu członków ukr. Rady Narodowej.

RUMUNIA WOBEC PAŃSTWA UKRAIŃSKIEGO.

Przedstawiciel rządu Petlury w Rumunji, prof. Maciejewicz udzielił współpracownikom pisma „Ukraina" następujących informacyj:

„Rumunia, chociaż w zasadzie odnosi się przychylnie do utworzenia państwa ukraińskiego, nie mogła mu w niczem dopomódz. Przeszkadzały temu stosunki polsko-ukraińskie. Rumunia, posiadająca wielką granicę z wrogą dla siebie Bułgarją i Węgrami, która pozostaje w dość przyjaznych stosunkach z Serbją, stara się o to, aby mieć połączenie z Polską. Nadto wewnętrzne położenie Rumunji nie jest całkiem bezpieczne i silne i nie daje ono zupełnie rządowi rumuńskiemu wolnej ręki w sprawie interwencji zewnętrznej. Wogóle położenie Rumunji wskutek wpływów bolszewizmu jest — zdaniem **prof. Maciejewicza — nadzwyczaj tragiczne** i w takich warunkach trudno wymagać od niej czegoś stanowczego".

Prof. Maciewicz zaznaczył również, że doświadczenie, **poczynione** z Polską ma także wpływ na stanowisko Rumunji. Zresztą, stanowisko to zawisłe jest od stosunków sowiecko-koalicyjnych i od stanowiska koalicji.

Różne wiadomości polityczne.

Prasa berlińska wskazuje na rosnące ciągle **zaniepokojenie w Anglji skutkiem rozszerzenia się w Anglji bolszewickiej propagandy.** Propagandę tę szerzy nowa angielska partja komunistyczna, wyzyskująca rusofilskie stanowisko angielskich robotników.

Pilzneński organ socjalno-demokratyczny »Nova Doba« ogłasza **manifest czesko-słowackiej partii socjalno-demokratycznej, przestrzegający robotników przed agitacją komunistyczną.** Manifest zaznacza, że dla metod rosyjskich w Czechach niema miejsca. Przewrót komunistyczny stanowiłby kres samodzielności republiki czesko-słowackiej.

„Figaro" zamieszcza **oświadczenie francuskich posłów socjalistycznych**, którzy powrócili z Rosji sowieckiej, **że na 120 miljonów mieszkańców w Rosji jest tylko 650.000 bolszewików.**

Wedle iskrówki z Moskwy, **Bela Kuhn przybył do Petersburga.**

»Times« podają z Teheranu, **że bolszewicy podpalili większą część miasta Reszt.**

Stacja iskrowa w Nauen ogłasza, że **jen. Ludendorff przez swoje oświadczenie się w dziennikach monachijskich za niemiecką neutralnością, wykazał bezpodstawność doniesień dzienników paryskich o jego stosunku z Trockim.**

W obszarze Saary Francuzi gromadzą pułki kolonjalne. Robotnicy domagają się wycofania tych pułków. Wojska francuskie przybywają z tankami, armatami i karabinami maszynowemi.

Francuska prasa donosi, że roboty **około zrównania z ziemią fortów Moguncji**, jak to przewiduje traktat wersalski, już się rozpoczęły i będą trwały przez miesiąc.

Na Venizelosa wykonano zamach. Jest on ranny w lewe ramię i prawe biodro. Przeniesiono go niezwłocznie do kliniki. Stan jego zdrowia **nie daje** powodu do zaniepokojenia. Sprawcami zamachu są: porucznik Żołnier Kirilis, porucznik Terafis oraz korespondent dzienników ateńskich Apostol. Przyznali się oni, że dokonali zamachu z premedytacją.

Wedle »Tribuny«, rada ministrów postanowiła przyznać urzędnikom państwowym na Słowaczyźnie i Rusi przykarpackiej sto procent dodatku.

»Matin« podaje z Durazzo, że w Albanji ma być zwołana konstytuanta, któraby zadecydowała o formie rządu w Albanji. Większość posłów skłania się do republiki.

Dział ekonomiczny.

KURSA GIEŁDY KRAKOWSKIEJ

	Walutа markowa ofiar.	żąd.
Papiery lokacyjne:		
4% poż. kraj. E. 1893	79'—	81'—
4% poż. kraj. szkol. E. 1908	81'—	83'—
4½% poż. kraj z r. 1913	83'—	85'—
4½% poż. kraj z r. 1924	85'—	87'—
4% poż. m. Krakowa z r. 1909	79'—	81'—
4% poż. m. Lwowa	77'—	79'—
4½% oblig. kom. Banku kraj.	84'—	86'—
4% oblig. kom. Banku kraj.	79'—	81'—
4% oblig. kolej. Banku kraj.	76'—	78'—
4½% listy zast. Banku kraj.	92'—	94'—
4% listy zast. Banku kraj.	89'—	91'—
4½% listy zast. Banku hipot.	85'—	87'—
4% listy zast. Banku hipot. 60 l.	82'—	84'—
4½% listy zast. Banku gal. dla handlu i przemysłu	87'—	89'—
4½% listy zast. Banku ziem. kred.	87'—	89'—
4½% listy zast. Tow. kredyt. ziem.	87'—	89'—
4% listy zast. Tow. kredyt. ziem.	85'—	87'—
Akcje bankowe:		
Polski Bank Przemysłowy	400'—	450'—
Bank Hipoteczny	550'—	580'—
Bank Małopolski	550'—	590'—
Powszechny Bank Kredytowy S. A.	200'—	—'—
Akcje Tow. handl. i przem.:		
Polskie Tow. handlowe	320'—	370'—
Handlowa Spółka akc. „Impex"	200.—	240.—
Zieleniewski	1400'—	1500'—
„Lemiesz" fabryka maszyn roln.	1550'—	1650'—
„Górka" fabryka cementu	1300'—	1400'—
Transakcja		1350'—
Gal. akc. Zakłady górn. Siersza	1300'—	1400'—
Polska Nafta	1000'—	1100'—

GIEŁDA WARSZAWSKA z 13 sierpnia: 6% oblig. m. Warszawy 1915-16, wartość kuponu 4.75.2, żądano 200, poszukiwano 180. 6% oblig. m. Warszawy 1917, wartość kuponu 0.70, transakcje 91·50, żądano 93, poszukiwano 90. 5% oblig. Banku ziem., wartość kuponu 1.69.6, żądano 100, poszukiwano 97, listy zastawne 4½% ziem., wartość kuponu 1.27.4, transakcje 192·50, 194, żądano 196, poszukiwano 191, 4% ziemskie wartość kuponu 1.13.2, 5% m. Warszawy, wartość kuponu 3.66.3, transakcje 226·50, 225, żądano 229, poszukiwano 224, 4½% m. Warszawy wartość kuponu 2.29.7, transakcje 206·50, żądano 209, poszukiwano 204, 6% Banku hipot., wartość kuponu 0.64.8, transakcje —, żądano 100, posukiwano 97. Akcje: Rudzki 3000—3100—3000, Lilpop 3400—3700—3600, Starachowice 7800—7600.

KURSA GIEŁDY WIEDEŃSKIEJ z dnia 13 bm.: Renta majowa 90, austrjacka renta koronowa 88, renta lutowa 92·50, losy tureckie 1650, Prjorytety kolei południowej 1052, Anglobank 708, Bankverein 780, Bodenkredit 1670, Austrjacki Zakład kredytowy 923, Laenderbank 952, Merkury 832, Union 809, Živnostenska 1575, Kolej północna 12.230, Lwowsko-czerniowiecka 1780, Koleje austrjackie 3265, Kolej południowa 720, Alpiny 3169, Berg und Huetten 8650, Krupp 1420, Poldihuette 2440, Pragereisen 6380, Skoda 2355, Zieleniewski —, Gal. Karpaty 10.970, Galicja 20.900.

GIEŁDA SZWAJCARSKA. Zurych. Początkowe kursa giełdy z dnia 13 bm.: Berlin 13·02, Nowy York 6·07, Medjolan 29·85, Praga 10·50, Zagrzeb 6·60, Budapeszt 3, Wiedeń 3.

GIEŁDA WALUTOWA PARYSKA z dnia 12 bm.: Londyn 50·25, Nowy York 13·69½, Belgja 106 3/4, Włochy 68 3/4, Rumunja 29¼, Szwajcarja 229¼, Wiedeń 7 1/8, Praga 21¼, renta francuska 3 proc. 53, renta francuska 4 proc. z 1917 71·45, renta francuska z 1918 71·15, renta francuska 5 proc. 87·50, renta francuska 5 proc. z 1920 102·20.

GIEŁDA ANGIELSKA z dnia 13 bm.: Paryż 50·05, Bruksela 47·05, Nowy York 3·67½, Berlin 167¼, Amsterdam 11, Szwajcarja 21·90, Sztokholm 17·64¼, Montreal 4·14. Liverpool: bawełna amer. 32—26 w dół sierpień 24·06, październik 23·08, miedz trzy miesiące 95·15—95·10.

CENA SREBRA. Nowy York, 12 sierpnia: Srebro zagr. 93 3/8.

GIEŁDA ZBOŻOWA HOLENDERSKA z 12 sierpnia. Owies I a Plata gotowy 99·00, kukurudza żółta gotowa 84·00, kukurudza żółta La Plata w drodze 374½.

ZNIESIENIE LINJI CELNEJ MIĘDZY ŚLĄSKIEM CIESZYŃSKIM A MAŁOPOLSKĄ. Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie podaje do wiadomości, iż z dniem 11 sierpnia br. zniesiono linję celną między polską częścią Śląska Cieszyńskiego a Małopolską. Równocześnie zarządzono zniesienie wolnych pod względem celnym obszarów celnych Śląska Cieszyńskiego i miasta Białej. Urzędy celne pobierać będą cło wedle powszechnej taryfy celnej z 900 proc. dodatkiem.

URODZAJ ZIEMNIAKÓW w Polsce zapowiada się tak dobrze i będzie ich ponad potrzebę kontyngentową tak wielki nadmiar, że na kampanję obecną uruchomione będą po raz pierwszy od wybuchu wojny wszelkie zakłady przetwórcze bez żadnego ograniczenia. Oczekiwany jest znaczny spadek cen ziemniaków.

ZNOWU WYWÓZ CUKRU ZA GRANICĘ. Z Warszawy donoszą: Na ostatniem posiedzeniu Komitetu ekonomicznego pod przewodnictwem min. skarbu p. Władysława Grabskiego, rozpatrywano plan gospodarki cukrowej w roku przyszłym. Wyjaśniono, że produkcja z kampanji 1920—1921 r. da przypuszczalnie 210.000 ton cukru (około 150.000 ton wyrobić mają cukrownie poznańskie, około 60.000 ton cukrownie b. Kongresówki). Przy zachowaniu dawnych norm spożycia wewnątrz kraju, konsumcja we wszystkich 3 dzielnicach (licząc już zapotrzebowanie armji) wyniesie 140.000 ton, wobec czego około 70.000 ton można będzie wywieźć za granicę w celu poprawienia naszego bilansu handlowego.

Odpowiedzialny redaktor:
MICHAŁ KONOPIŃSKI.
Wydawca:
RUDOLF OSMAN.

Nadesłane.

(Artykuły w tym dziale nie pochodzą od redakcyi).

Zawiadamiamy, że z dniem 12 sierpnia b. r. oddaliśmy

p. Franciszkowi Wojasowi

Hurtowni wyrobów tekstylnych i galanteryjnych
Kraków, ulica Łobzowska L. 12
JENERALNE ZASTĘPSTWO
i główny skład wszelkich naszych wyrobów chemicznych i toaletowych NA ZACHODNIĄ MAŁOPOLSKĘ i ŚLĄSK.
Dyrekcja Fabryki wyrobów chemicznych »TLEN«, Lwów — Zamarstynów.

Zawiadomienie i wezwanie.

Zawiadamiamy Pp. Członków Stowarzyszenia przem. gosp.-szynk., iż zebrana doraźnie między nimi kwota 7.250 Mkp. na rzecz żołnierza polskiego w polu, złożoną została w kancelarji Tow. »**Biały Krzyż**« **w Krakowie**, dnia 9 b. m.

Równocześnie wzywamy Pp. Członków, którzy zakupowali pożyczkę Odrodzenia, by raczyli przedłożyć podpisanemu Przełożeństwu odnośne kwity, a to celem zestawienia ogólnej kwoty odnośnego zakupu. — Zgłaszać należy się od wtorku do soboty między godziną 4½ a 6 w kancelarji Stowarzyszenia przy ulicy Powiśle.

PRZEŁOŻEŃSTWO
Stow. przem. gospodnio-szynkarskiego.

Dyrekcja Składnicy gospodnio-szynkarskiej
w Krakowie

oznajmia, iż Członkom wydawać będzie **cukier, kawę Francka i cykorję**, tudzież **kaszę oryginalną od poniedziałku do soboty, między godziną 2½ do 3 a 5 popołudniu w lokalu, ulica Grodzka L. 26. DYREKCJA.**

Zawiadamia się

P. T. właścicieli restauracyj, kawiarń i mleczarń, iż zatwierdzone obecnie przez Magistrat
CENNIKI
wydawane będą w kancelarji Stowarzyszenia gospodnio-szynkarskiego **od poniedziałku do środy** między godziną 10 a 1 w południe.
Kraków, 12 sierpnia 1920 r.
PRZEŁOŻEŃSTWO
Stow. przem. gospodnio-szynkarskiego.

2 pokoje, kuchnia, spiżarnia, łazienka z przedpokojem

(czyste i ładne) oddam w posiadanie z warunkiem zakupna: wspaniałej jadalni, oraz sypialni za cenę około 250.000 Mkp.
Szybkie zgłoszenia z powodu wyjazdu, oraz adres poda biuro reklamy »Prasa«, ulica Karmelicka L. 16. 8776

WILLA

z komfortem, ogrodem, z większem wolnem mieszkaniem zaraz DO SPRZEDANIA. Zgłoszenia pod: »Willa« przyjmuje Administracja »Nowej Reformy«. 5779

Ważne dla P. T. Kupców, Aptek, Zakładów fryzjerskich, Składnic, Kółek rolniczych i Konsumów!

Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić, iż z dniem 12 sierpnia b. r. otrzymałem

Jeneralne zastępstwo i skład fabryczny

wszelkich wyrobów chemicznych i artykułów toaletowych

Fabryki „Tlen" we Lwowie

Polecając się łaskawym względom, pozostaję z poważaniem
FRANCISZEK WOJAS
Hurtownia wyrobów tekstylnych i galanteryjnych, KRAKÓW, ULICA ŁOBZOWSKA L. 12.

Przeciw CZERWONCE
dyzenterji i biegunce
„HYGEA PERLE"
naturalne wino czerwone z wysp Brjońskich.
poleca firma
Perlberger i Schenker
W KRAKOWIE — ULICA GRODZKA L. 48.

Dr IGNACY BETTER
W KRYNICY ordynuje W KRYNICY
2420 32 WILLA »KRAKUS«.

W Poznaniu

do sprzedania nowo urządzona fabryka mydła. Cena 40 000 Mk. — Zgłoszenia: Urząd pocztowy w Dębnikach. 5752

Dwie „Underwood"

18 in., walce à 47 ctm, prawie nowe. Stoliczki amerykańskie do zbycia. J. Lassociński, Kraków, ulica Topolowa 15. 5753 1 2

Française

donne leçons de conversation 12 marks par heure, préférence enfants. Réponse Admin. „Nowa Reforma" sous **K. L.** 5755

Kuchnia żelazna

restauracyjno-hotelowa 250×95×85 ctm, mało używana, do sprzedania. J. Lassociński, Kraków, ul. Topolowa 15. 5754 1 2

Nowe buty

do konnej jazdy Nr 39, przedwojennej roboty, z gumową podeszwą do sprzedania. Oglądać można u p. Gadziny, ul. Zwierzyniecka 32, ofic. 5756

Potrzebna posługaczka.

Gumplowicz, plac WW. Świętych 8. 5757

Kupię

realność w śródmieściu, najmniej dwupiętrową, możliwie z ogródkiem, solidnie zbudowaną, z komfortem. Pośrednictwo niedopuszczalne. Zgłoszenia: A. Maressányi, ul. Słowiańska 2. 5758 1 3

Meble salonowe

stolik, dywan i dywaniki do sprzedania okazyjnie. Wiadomość w Biurze dzienników i ogłoszeń Marjana Kupczyca, ul. Jagiellońska 7. 5759

Posadę

w bibliotece A. Gumplowicza, ul Bracka 9. otrzyma **zaraz** inteligentna panna (z praktyką w wyp. książek mają pierwszeństwo). Zgłoszenia osobiste od godz. 12—1 w południe. 3764

Stylowa jadalnia

prawie nowa, okazyjnie do sprzedania. Oglądać można: ul. Loretańska 6, I p., na prawo. 5765 1 6

PAPIER

pergaminowy do masła i słoji, bibułę do filtrowania poleca **A. Zembrzycki,** Kraków, ul. Florjańska 9. 5496 3 3

Dwie Francuzki

nauczycielki, do starszych dzieci, są do umieszczenia na wsi przez Biuro Stowarzyszenia nauczycielek, Kraków, ul. Karmelicka 32, otwarte od godz. 11½ do 12½. 5679 4 4

Intel. panna, Niemka

zdolna do kuchni i gospodarstwa, poszukuje posady do wyręczenia pani domu, do towarzystwa, gospodarstwa. Zgłoszenia pod „K. H." do Biura ogłoszeń Feliksa Stattera, ul. Grodzka 13. 5739 2 2

Kilka mieszkań

do wynajęcia pod warunkiem udzielenia pożyczki, celem wykończenia budowy domu. Wiadomość **w biurze** kupna i sprzedaży realności Tomidajowicza **w Krakowie, ul. Szewska 23.** Tel. 1465. 5720 2 2

Mieszkam

ul. Zwierzyniecka l. 22. Matylda Ratajska. 5650 5 0

Atramenty:

antracenowy, kancelaryjny i szkolny, konkurencyjnie tanio, tylko hurtownie, sprzedaje fabryka atramentów **Wiktor Mendalski, Dąbrowa Górnicza.** Cenniki na żądanie. Trzy próbki za nadesłaniem 20 Mk. 5377 19 25

Kupuję garderobę

męską, używaną, w lepszym i gorszym stanie, płacąc najwyższe ceny. Zawiadomienie korespondentkie lub ustne do L. Schmansa Kraków, ul. Szeroka 22. 5450 15 20

L. 1077/I. 5737 2 4

Wydział powiatowy w Busku Kieleckim rozpisuje niniejszem

Konkurs

na posadę **sekretarza Wydziału** z początkowemi poborami VII kat. urzędników państwowych.

Warunki:

1) Narodowość polska;
2) ukończone studja prawnicze;
3) praktyka administracyjna.

Podania wraz z odpisami świadectw, oraz referencyj wnosić należy do Wydziału powiatowego w Busku Kieleckim po dzień 20 sierpnia b. r.

Nieuwzględnione podania pozostaną bez odpowiedzi.

Przewodniczący Wydziału:
Starosta **Cisło** w. r.

Uwiadomienie.

Z uwagi na obecną sytuację donosimy, że nie możemy przyjąć żadnej odpowiedzialności za bezzwłoczne wykonanie zleceń, połączonych ze znacznemi wypłatami gotówkowemi. Wypłaty takie uskuteczniać będziemy w granicach rozporządzenia Ministerstwa skarbu z dnia 31 lipca 1920.

Zarazem zaznaczamy, że wskutek zarządzenia Ministerstwa poczt i telegrafów nie obejmujemy żadnej odpowiedzialności za przesyłki pieniężne i wartościowe w obrębie granic państwa polskiego, które uskuteczniamy na wyłączne ryzyko zleceniodawcy.

Kraków, dnia 1 sierpnia 1920 r.

5680 2 2 **Związek banków małopolskich.**

NACZYNIA FAJANSOWE

codziennego użytku, jako to: talerze, miski, kubki, spodki, czarki, dzbanki i t. p. w ładunkach wagonowych i pojedynczych

po cenach ściśle fabrycznych 5488 2 2

poleca

Kujawska Spółka rolniczo-handlowa

z ogr. odp.

w Warszawie, ulica Śto-Krzyska L. 20.

DOM BANKOWY I KANTOR WYMIANY

SPÓŁKA Z O. O. **H. MIEROSZEWSKI** SPÓŁKA Z O. O.

KRAKÓW, UL. FLORJAŃSKA 43, TELEFON 2038.

Wszelkie transakcje bankowe.
Kupno i sprzedaż walut i papierów wartościowych.
Zlecenia giełdowe.
Oprocentowuje rachunki bieżące po 3½%. 4432 6 6

Godziny urzędowe: od 9—1 i od 3—5 po poł., w soboty od 9—1 po poł.

Do sprzedania

pianino firmy Petroff. Ul. św. Anny l. 11, II p. 5747 2 2

Do sprzedania

garnitur: kanapka, 6 foteli, zupełnie nie zniszczone, kotary paryskie, deseń barok Ludwik XV, dywan 2 do 3 metr., klęcznik (antyk). — Ul. Mikołajska l. 10, ofic., I piętro, w drugim podworcu. 5748 2 3

Sprzedam

automobil ciężarowy, 4-tonnowy, w dobrym stanie. Zgłoszenia: Rudolf Wanicki, Kraków, ul. Pędzichów 21, od godz. 10—12 i 3—4 pop. 5651 3 3

Naprawy

maszyn do szycia

przyjmuje 3266 3 3

H. NIEMETZ
Karmelicka 15.

Buchaltera

rachmistrza, kontrolora, kasjera i t. p. posadę przyjmę zaraz w majątku ziemskim na ordynarję. Mam kilkunastoletnią praktykę z rolnego gospodarstwa Adres: **A. Z.** poste rest. **Trzciana** koło Rzeszowa. 5642 3 3

Polecamy

do szybkiej dostawy ze swego składu w Morawskiej Ostrawie, z pozwoleniem na wywóz, 1 wagon sztucznego miodu w kostkach po 1 kg, względnie w skrzyniach 100 kg po 23·20 Kč za 1 kg, oraz 5 wagonów marmolady, dobrego jędrnego towaru, w beczułkach 9·50 kg, po 12 Kč za 1 kg, z naszego składu w Morawskiej Ostrawie. Zgłoszenia pod adresem firmy: **Alojzy Gillar, Morawska Ostrawa.** 5750 2 2

Kawaler

lat 35, z akad. wykształceniem, dyrektor instytucji handl., majętny (ponad miljon marek) i mający znaczne dochody, dobrze zbudowany i przeciętnej urody, pozna się początkowo drogą korespondencji z młodą, elegancką kobietą, o smukłej, rasowej budowie (możliwie jasną blondyną) i nieprzeciętnej inteligencji, obdarzoną urokiem i wdziękiem kobiecym, która potrafi za serce sercem, za oddanie się oddaniem zapłacić. Cel małżeństwo. Posag zbyteczny. Pośrednictwo nie wykluczone. Zgłoszenia pod **„Marzyciel"** przyjmuje Administracja „N. Reformy". 5745 2 2

Zawiadamiam odbiorców hurtownych, iż już czas zaopatrzyć się na sezon jesienny w najlepszą farbę do materji I. Wł. Szulca:

„PALATYN".

Zamówienia uskuteczniam pocztą.

Hurtowny skład materjałów aptecznych
I. Brykman, Łódź, ul. Zachodnia Nr 41.
5460 3 3

Kto jest i będzie winien Tragedji?!

Nie znam z Ojczyzną-Matką interesów
Prócz Ofiar Mienia i Krwi Poświęcenia!
Kto chce Obrony Polski i Jej Kresów —
Odda, co może, na **Dar Odrodzenia!**

Aktualne! Nowość!!! Aktualne!
Część dochodu na Dar Odrodzenia! 5493

PRASA POD PRASĄ.

Do nabycia w księgarniach oraz u autora przekazem: Stefan Rogalski, Kraków, ul. Jagiellońska 8. — **Egzemplarz 3 marki polskie.**

Reprezentacya na Małopolskę i Śląsk Cieszyński:
A. J. Lewiński
Kraków, ul. Starowiślna 35.
2616 12 12

L. 872/IV 5700

Ogłoszenie.

Dyrekcja kolei państwowych we Lwowie rozpisuje dostawę rozmaitych artykułów technicznych, chemicznych, do oświetlenia, do uszczelnień, szyb białych i kolorowych powroźniczych, farb i lakierów i t. d.

Spis zapotrzebowania otrzymać można w Wydziale mechanicznym w godzinach urzędowych w biurze l. 211, II piętro.

Oferty zapieczętowane nadsyłać należy pod napisem: Oferta na . . . . do l. 872/IV do Dyrekcji do **dnia 20 sierpnia 1920.**

Otwarcie ofert nastąpi dnia 21 sierpnia 1920 o godzinie 10 rano.

Z cenami zechcą firmy zostać w słowie przez 2 tygodnie.

Lwów, dnia 4 sierpnia 1920.

POWIATOWA KASA OSZCZĘDNOŚCI

W KRAKOWIE

przyjmuje wpłaty na

POŻYCZKI ODRODZENIA

oraz konwertuje asygnaty z 1918 r.

5770 1 3

MLEKO.

Regularnej dostawy w większej ilości dobrego mleka ze dworów lub Spółek poszukuje i prosi o oferty

Mleczarnia Łuczanowicka
Kraków, ul. Czarnowiejska 70.
5511 5 6

Wpisy na rok szkolny 1920/1921
w Szkole buchalterji Burnatowicza
Kraków, ulica Florjańska 55, Telefon 2113

na kursa roczne i 4 miesięczne **od 16 sierpnia do 10 września b. r.** Początek nauki 10 września b. r. 5762 1 10

Rutynowanej biurowej rachmistrzyni

(buchalterki) ze stenografią polską i niemiecką poszukuje tutejsze przedsiębiorstwo przemysłowe. — Płaca miesięczna 2.000 marek. — Pisemne zgłoszenia z podaniem curriculum vitae pod **„Rachmistrzyni"** do Biura ogłoszeń Feliksa Stattera, Kraków, ul. Grodzka 13. 5730 2 3

Powszechnie znany

ZAKŁAD ART.-LITOGRAFICZNY

pod firmą

KAROL KRANIKOWSKI
w Krakowie, ul. Krupnicza 6

znajduje się już w pełnym biegu, przyjmuje zamówienia i wykonywuje je w krótkim terminie.
Ceny przystępno. 5714 2 3

LODOWNIE POKOJOWE

własnego wyrobu, na przechowywanie potraw, konewki do kropienia kwiatów poleca 4714 3 3

Wytwórnia przedmiotów metalowych
Wł. Müller i St. Puchalski, Kraków.
Sklep: Rynek główny 7—8, w podworcu.

Drzewo opałowe

suche, twarde i miękkie, rąbane, z natychmiastową dostawą, poleca po najtańszych cenach firma

Grabowski, Kraków, Starowiślna 83.

Filja oraz biuro zamawiań: **ulica Jagiellońska 11.**
Telefon Nr 10. 5481 5 5 **Telefon Nr 10.**

Każdą ilość

obligacyj austr. pożyczek wojennych

można przemienić

na 5% asygnaty Pożyczki Odrodzenia

za zapłatą nieznacznej gotówki.

Szczegółowych wyjaśnień udzielają:

1) **Biura filjalne** Polskiego Funduszu wdów i sierót w Krakowie, ul. Wolska 19; we Lwowie, ul. Kościuszki 8.
2) **Referenci Pożyczki Odrodzenia** przy starostwach, urzędach podatkowych, komitetach propagandy i t. d.
3) Ajencje Sp. akc. Tow. ubezpieczeń „Przyszłość" w Warszawie we wszystkich większych miastach. 5418 3 3

Submisja.

Dyrekcja kolei państw. w Poznaniu zamierza w drodze publicznego przetargu zakupić:

120.000 szt. sosnowych podkładów kolejowych,
8.000 „ dębowych „
3.700 „ drągów telegraficznych,
500 ton szyn,
600 „ drobnego żelaza i różnych materjałów, potrzebnych do zwrotnic,
150 „ podkładów żelaznych,
150 szt. różnych urządzeń zwrotniczych.

Warunki dostawy nabyć można w Dyrekcji kolei państw., Poznań, biuro rachunkowe, pokój Nr 331, za przesłaniem w gotówce 15 mk lub też mogą one być przejrzane w tem biurze. Zgłoszenia uprasza się nadesłać w zamkniętej kopercie, zaopatrzonej w napis: »Oferta na materjały budowy nawierzchniej« przed otwarciem terminu do Dyrekcji kolei państwowych, Poznań, Wały Zygmunta Starego. Otwarcie zgłoszeń nastąpi **dnia 1 września 1920 r.** 5582

1) **KAMIENICA** piętrowa o 11 oknach frontu z wolnem mieszkaniem 3 pokoje, kuchnia, przedpokój, za cenę 450.000 Mk p., do sprzedania zaraz.
2) **SKLEP** z urządzeniem i towarami, z wolnem mieszkaniem: 2 pokoje, kuchnia z piecem gazowym, do odstąpienia zaraz.
3) **LOKAL** w śródmieściu, składający się z 4 wielkich pokoi, nadający się na biura lub bank, zaraz do odstąpienia,
4) **Aparat telefoniczny,** nowy, do sprzedania

Wiadomość w biurze: **Kraków, ul. Sławkowska 23,** Nr drzwi 9, w godz. od 2—6 po po J. Jaromin. 5760

Odlewnia żelaza i emaljernia „GLINICE" w RADOMIU

poleca

odważniki legalizowane

począwszy od 20 dkg do 20 kg. 5667 5 8

Ceny przystępne. Ceny przystępne.

Realność

z budynkami gospodarczemi, z ogrodem owocowym, łaskiem [illegible] i polem, razem 3 morg., przy Podgórzu; młyn wodny i parowy z [illegible] szynami, z halą garową i materjałem przy stacji na Podkarpaciu; zakład ciesielski w Krakowie z budynkami — sprzeda Biuro **F. Terliński w Krakowie,** ul. Podwale 3. 5561 2 2

Towarzystwo handlowe „Pol"
Ska z ogr. odp.
w Krakowie, ul. Siemiradzkiego 10

przyjmie zaraz

siłę biegle piszącą na maszynie

po niemiecku i po francusku. — Zgłoszenia z odpisami dotychczasowej pracy listownie. 5712 2 4

Odlewy ze stali

Biuro inżynierskie
Zjednoczonych fabryk maszyn, Tow. akc.
przedtem SKODA, RUSTON, BROMOVSKY i RINGHOFFER
Kraków, ul. św. Gertrudy L. 2. 5509 3 3

Najradykalniejszy środek dla cierpiących na

przepuklinę.

Każdą, choćby najstarszą **przepuklinę,** nawet gdy **operacja,** ani paski nie pomogły, leczymy zupełnie, po osobistem przedstawieniu się, bez boleści i skutecznie bandażami nowego, patentowanego wynalazku mego i **prof. dra Paskal'a** (dyrektora szpitala św. Szczepana i prof. docenta w Budapeszcie). 5646

Wielki skład modnej ortopedji i protez.
Patenty we wszystkich państwach.

M. Tillemann, Kraków, ul. Starowiślna 36.

WIKTOR SEDLACZEK

dawniej we Lwowie — **obecnie**
W KRAKOWIE, ULICA ŚW. ANNY L.

poleca po cenach konkurencyjnych:

Sprzedaż hurtowna i detaliczna.

Płótna białe na bieliznę i na prześcieradła bez szwu. **Zefiry, płócienka, druki, oxfordy** kolorowe. **Materjały na ubrania i suknie damskie. Kloth czarny na podszewki. Pończochy** damskie i dla dzieci. **Skarpetki. Nici do szycia na szpulkach. Sznurowadła czarne do bucików, bardzo silne.**

Próbki posyłam za poprzedniem nadesłaniem 10 mk. które zwracam, gdy mi próbki zostaną odesłane do dni 14. 4313 12 12

WYSYŁAM WSZĘDZIE DO CAŁEJ POLSKI
za zaliczką, przy nadesłaniu odpowiedniego zadatku, razem z zamówieniem.

Kółkom rolniczym, kupcom, konsumom znaczny opust.

Bracia Tercyarze Św. Franciszka

(Bracia Albertyni)
posługujący ubogim
w Krakowie, Kazimierz, ulica Krakowska L. 43
Telefon 3213

sprzedają najpowszechniej używane meble gięte, wyplatane lub z siedzeniem deszczułkowem, t. j. krzesła, fotele, kanapy, bujanki, taborety biurowe i salonowe.

Również przyjmują krzesła do wyplatania, naprawy i politurowania. 11 36 0

Krzesła i stoły do wypożyczania są na składzie.

Obrabiarki!

Tokarnie pociągowe od ½ do 4 m,
Tokarnie rewolwerowe,
Tokarnie do kopjowania,
Sztance, młoty, obcinarki,
Strugarki 300, 400, 500 mm skok,
Heblarki do drzewa,
Wiertarki 20 i 30 mm 5523 2 2

poleca i dostarcza natychmiast

Polskie Towarzystwo Handlowe S. A.
w Krakowie, ul. Sławkowska 1.